

I. Údaje o navrhovateľovi

1. Názov

OPTIMA Consulting s.r.o.

2. Identifikačné číslo

36672424, IČ DPH - SK 2022238394

3. Sídlo

Karpatská 9A/8402, 010 08 Žilina

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa

Ing. Michal Kozáček, OPTIMA Consulting s.r.o., Karpatská 9A/8402, 010 08 Žilina,
tel.: 0905 200 599, e-mail: kozacek@optimareal.sk

5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie

Ing. Katarína Ihnatišinová, OPTIMA Consulting s.r.o., Karpatská 9A/8402, 010 08 Žilina,
tel.: 0903 545 020, e-mail: optimareal@optimareal.sk

II. Názov zmeny navrhovanej činnosti

Športovo-oddychová zóna Vríšky, Terchová (rozšírenie rekreačného areálu Vríšky)

III. Údaje o zmene navrhovanej činnosti

1. Umiestnenie navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť bude lokalizovaná v Žilinskom kraji, okrese Žilina, k.ú. obec Terchová, v lokalite Vršky, na parcelách č. 15 700/13, 15 700/14 a 15 700/87. Park Vršky bude rozširovať a dopĺňať existujúci rekreačný areál Drevenice Vršky o ďalšie služby oddychovo-športového a náučného charakteru.

Dotknutá lokalita sa nachádza v ochrannom pásme NP Malá Fatra, v ktorom platí 2.stupeň ochrany prírody a krajiny v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Územie spadá do Chráneného vtáčieho územia SKCHVÚ 013 Malá Fatra a je tiež súčasťou Chránenej vodohospodárskej oblasti Beskydy a Javorníky.

Lokalita predstavuje pozemky o rozlohe 8 370 m². Existujúci areál komplexu Drevenice Vršky predstavuje plochu o rozlohe 30 624 m².

Plocha je svahovitá, charakteru terasového svahu, bude potrebné vykonať drobné terénne úpravy. Parcely majú charakter nevyužívaných trávnych porastov, na okraji s nelesnou drevinovou vegetáciou.

Predmetná lokalita leží na úpätí vrchu Boboty (1 085 m n.m.). Navrhovaná činnosť je umiestnená v rámci exravilánu obce, nadväzuje na zastavané plochy. Priamo nadväzuje na existujúcu výstavbu rekreačných objektov rezidenčného komplexu Drevenice Vršky, je navrhnutá v susedstve penziónu Vršky, Lanového parku a Dinoparku.

Prístup na lokalitu je existujúcou miestnou komunikáciou, vedúcou od cesty II.tr. č.II/583 Žilina-Terchová-Párnica k amfiteátru. Výstavba ďalšej komunikácie nie je v súvislosti s navrhovanou zmenou potrebná.

Presné umiestnenie navrhovaných objektov dokumentuje situačný obrázok v prílohe.

2. Stručný opis technického a technologického riešenia vrátane požiadaviek na vstupy a údajov o výstupoch

Predmetom predkladaného oznámenia je rozšírenie existujúceho rekreačného areálu Vršky. Areál v súčasnosti pozostáva z objektov dreveníc, ktoré plnia funkciu apartmánového ubytovania, objektu s recepciou a reštauračným zariadením (penzión Vršky) a relaxačno-agroturistického zariadenia. Lokalitu dopĺňa Lanový park a Dinopark.

Predkladané oznámenie rieši požiadavku výstavby oddychovo-športového areálu v nadväznosti na existujúcu výstavbu rekreačných objektov na lokalite Vršky.

Navrhovaný areál by mal slúžiť na vybavenostné doplnenie existujúcich zariadení. Zámerom investora je usmerniť súčasný nekontrolovaný pohyb verejnosti na predmetnom svahu po vyznačenej trase a súčasne dodať predmetnému svahu náučno-relaxačný charakter.

Návrh oddychovo-športového areálu obsahuje:

- Rozšírenie existujúceho detského ihriska;
- Viacúčelové ihrisko;
- Krytý altánok s ohniskom;

- Petang;
- Bylinkovú záhradu;
- Lezecké steny;
- Chodník zdravia (ručná preliezka, kladina, šikmá lavička s bradlami, rebrina s hrazdou, odstupňované hrazdy);
- Krytý altánok s ohniskom;
- Samostatné ohnisko s grilovaním a posedom;
- Areál s domácimi zvieratami;
- Miesto na lukostreľbu;
- Pieskovisko, hojdačky, ruské kolky;
- Botanická záhrada (s biotopmi severného predhoria Malej Fatry s náučnými panelmi);
- Koridor (leto koliesková dráha, zima – vlečné lano);
- Mikroinfraštruktúra.

2.1. Stručný opis technického a technologického riešenia

- Rozšírenie existujúceho detského ihriska a viacúčelové ihrisko:

Viacúčelové ihrisko bude určené pre športové vyžitie návštevníkov celého rezortu počas celoročnej prevádzky. Bude veľkým prínosom pre rozvoj športu aj v rekreačnej oblastiach. Tento druh športoviska je najrozšírenejší z dôvodu jeho využiteľnosti na rôzne druhy športov.

Ihrisko bude o rozmeroch 15x23 metrov, s mantinelovým systémom a umelým trávnikom umožňuje prevádzkovať tieto druhy športov:

tenis, streetball, nohejbal, basketbal, volejbal, minifutbal.

Podložie bude nutné oddrenážovať a drenážnym potrubím napojiť do vsakovacích jám.

Po obvode ihriska sa vybuduje základový pás a položia sa podkladové vrstvy pod umelý trávnik.

Pre debnenie základov budú použité drevené debniace dielce.

Osadenie kotiev bude realizované do šablón tak, že vrch kotviacej platne bude v rovine s hranou ŽB základu.

Podkladové vrstvy pod umelý trávnik bude nutné zhutňovať po vrstvách, posledná vrstva musí byť v rovine, zhutnená vo výške hornej hrany základov.

Zloženie podkladných vrstiev:

- spodná nosná vrstva - makadam frakcie 32/63 mm - 220 mm
- stabilizačná vrstva - štrkodrava frakcie 8/16 mm - 100 mm
- vrchná vyrovnávací vrstva - štrkodrava frakcie 0/4 mm - 40 mm

Pri zhutňovaní, príp. valcovaní bude nutné kotviace šróby ochrániť pred poškodením.

- Krytý altánok s ohniskom:

Bude možné ho využívať celoročne. Je navrhnutý pre 15–20 osôb. Ide o drevenú stavbu, ktorej základnú časť tvoria stĺpy, väznice, krokvy a ostatný drevený materiál, ktorý bude optarený nátermi proti poveternostným vplyvom a škodcom.

Drevené stĺpiky budú ukotvené oceľovými kotevnými prvkami so základových pätiiek. Altánok bude do svahovitého terénu osadený tak, že jeho zadnú stenu tvorí železobetónový oporný múr, z vnútornej strany altánku obložený kameňom.

Ako pochôdzna časť bude použitá zámková dlažba, položená do štrkového lôžka.

Súčasťou altánku bude gril s nerezovým komínom a dlhý drevený stôl 1,5x4m, dve lavice dl. 4m a dva drevené pne na sedenie.

Konštrukcia altánku:

- krokva 80x160-6650mm(8ks)
- väznice 150x220-7000 mm (2 ks)

- stĺpiky 150x150-2900 mm (2 ks)
- stĺpiky 150x150 -2200 mm (2ks)
- stĺpiky 100x100 -1100 mm (Bks)
- oceľové kotevné pätky (4ks)
- základová pätká 450x450x1000 mm (4ks)
- oporný múr zo ZB nad terénom s kamenným obkladom z vnútornej strany altánku
- krytina : oceľový šindel s kamenným granulátom - čierny
- strešné laty: 0,04x0,05x7,0 m (1B ks)
- kontralaty:0,04x0,05x6,65m(8ks)
- vzpery:0,1x0,1x1,3m(8ks)
- náter drevených prvkov
- gril s nerezovým komínom
- drevený stôl 1,5 x 4,0 m
- 2 ks drevených lavíc dl. 4,0 m
- drevené pne r:/400 mm, v. 400 mm (2ks)
- zhutnené štrkové lôžko pod altánkom 7,0x6,0x0,05 m z frakcie 0/4 mm
- zámková dlažba 7,0x6,0x0,06 m

- Petang:

Rozmer ihriska pre rekreačné účely bude 3x12m. Ihrisko bude ohraničené a vyznačené. Na konečnú povrchovú úpravu bude použitý štrk frakcie 0-4mm s príslušnými podkladnými vrstvami.

- Bylinková záhrada:

Navrhovaná bylinková záhrada bude rozdelená na časť korenín, časť liečivých bylín a časť bylín bežne používaných v kuchyni. Osem bylinkových záhonov o rozmeroch 1 450 x 1 450 mm bude diagonálne rozdelených na dve rovnaké časti. Ohraničené budú drevenými podvalmi. Z vnútornej strany záhonu sa na jestvujúci terén položí geotextília a doplní sa substrátom do výšky podvalu. Medzi jednotlivými záhonmi bude chodník, vysypaný štrkom, pod ktorým bude tiež položená geotextília.

Príklad použitých bylín: levanduľa, šalvia, tymián, majorán, rozmarín...

- Lezecké steny:

Súčasťou šplhacej zostavy budú tieto prvky:

šplhacia tyč, lezecká stena, sieť, hrazda, rebrík, lano, rebriny.

Celá zostava bude do terénu kotvená v oceľových pätkách a uložená do betónového lôžka.

Drevené prvky nebudú v priamom kontakte so zemou.

Všetky budú opatrené náterom proti vlhkosti, hnilobe a škodcom. Kovové prvky budú chránené náterom proti korózii.

Pod celou zostavou musí byť upravený terén približne o ploche 56 m² a povrchová úprava bude štrk frakcie 0-4mm, ktorá bude tlmiť pád.

Šplhacia zostava bude umiestená na vyrovnanom upravenom teréne s plochou 10,0xB,0 m.

Po obvode plochy bude umiestený plastový obrubník.

- Chodník zdravia:

Chodník zdravia je určený na prechádzky a rekreačný beh kombinovaný s rôznymi pohybovými aktivitami. Tie sa budú vykonávať na jednotlivých stanovištiach, ktoré sú vzájomne prepojené.

Každé stanovište bude zamerané na inú pohybovú aktivitu:

Stanovište č.1 posilňovacia lavička

- Stanovište č.2 bradlá
- Stanovište č.3 prekážková dráha
- Stanovište č.4 trojhrazda
- Stanovište č.5 rúčkovací rebrík

Všetky zariadenia sú navrhnuté z guľatiny, ktorá je zapustená minimálne 70 cm do zeme.

Podzemná časť je opatrená izolačným náterom a následne zaliata betónom.

Súčasťou chodníka zdravia je informačná tabuľa o cvikoch, ktoré je možné vykonávať na jednotlivých zariadeniach.

Prístupové chodníky budú široké 2,5 m a dlhé približne 35,0 m, vysypané štrkom 8-16 mm v celkovej hr. 100 mm

Veľkosti štrkových plôch pre jednotlivé stanovišťa (bezpečnostná zóna):

Stanovište č.1 posilňovacia lavička	3,0x3,0m
Stanovište č.2 bradlá	4,5x3,7m
Stanovište č.3 prekážková dráha	4,6x4,5m
Stanovište č.4 trojhrazda	7,0x4,0m
Stanovište č.5 rúčkovací rebrík	6,7x4,3m

- Krytý altánok s ohniskom (viď vyššie).

- Samostatné ohnisko s grilovaním a posedom:

Celý priestor bude mať kruhový tvar a čiastočne bude vsadený do svahovitého terénu. Na upravenom teréne bude ako pochôdzna vrstva použitý štrk.

Dno samotného ohniska bude 0,5 m pod úrovňou terénu.

Spodná časť sa vybetónuje a na povrch betónu sa položia kamene. Celý obvod ohniska sa obloží kameňom tak, aby bol v jednej úrovni s terénom. Priemer ohniska bude 1,0 m.

Na takto pripravené ohnisko sa môže položiť rošt, resp. vložiť kotlík na trojnožke.

Posedenie okolo ohniska bude je navrhnuté pre 15 ľudí. Použijú sa masívne drevené pníky.

- Areál s domácimi zvieratami:

Po celom navrhovanom areáli sa budú voľne pohybovať domáce zvieratá (ovce, kozy, zajace, sliepky a pod.).

Zvieratá budú mať svoj domček, rozdelený na niekoľko častí. Každý druh bude mať samostatnú časť so samostatným vstupom a zázemím. Vstupy do domčeka budú riešené krátkymi lávkami, umiestnenými z bočnej strany. Čistenie bude umožnené priamymi vstupmi cez dvere v štítových stenách.

Konštrukcia domčeka bude z hranolov z masívneho dreva, steny z OSB dosiek, z vonkajšej strany obložené dreveným obkladom. Okná budú mať výplň z plexiskla. Strecha bude pokrytá plastovou krytinou s imitáciou dreva. Drevená podlaha bude položená na drevených nosných trámoch, min. 500mm nad úrovňou terénu. Nosné drevené stĺpy budú osadené do betónovej základovej pätky. Všetky drevené prvky budú opatrené nátermi proti vlhkosti, hnilobe a škodcom.

- obvodové hranoly: 160x210mm
- vnútorné hranoly: 80x210mm
- konštrukcia stien - rámová sĺpiková konštrukcia
- stĺpiky 150x150x2200 mm (44 ks)
 - stopné trámy 150x200x7000 mm (4ks)
 - stopné trámy 150x200x5000 mm (1ks)

- stopné trámy 150x200x4000 mm (8ks)
- stopné trámy 150x200x2500 mm (2ks)
- konštrukcia krovu:
 - krokvy 80x140x2500mm(22ks)
 - krokvy 80x140x3800mm(12ks)
 - laty+kontralaty 40x50mm
- opláštenie stien:
 - OSBdoskyhr.22mm
 - z exteriéru sa OSB dosky obložia tatranským obkladom s náterom odolným voči UV žiareniu
- strešná krytina:
 - oceľový šindel s kamenným granulátom - čierny
- okná: - presvetľovacie: 1200x1200 mm - výplň číre plexisklo (1 ks)
- vetracie: <:/ 600 mm
- výplň: oceľová mriežka (3ks)
- dvere:
 - vstupné drevené závlakové dvere, š. krídla 900 mm (4ks)
 - vstupné vráta pre ovce a kozy: drevené 1000x1500 mm (1ks) - drevená výpň
 - vstupný otvor pre sliepky: drevené 400x400 mm (1 ks) - drevená výpň
 - dvierka pre zajace: drevené 400x300 mm (8ks) - výplň: oceľová mriežka
- oplotenie výbehov:
 - sliepky: dĺžka oplotenia cca 24,0 m - hydínové oplotenie v. 1800 mm
 - ovce+kozy: dĺžka oplotenia cca 45,0 m - drevené oplotenie v. 1200 mm

- Miesto na lukostreľbu:

Vybuduje sa spolu s petangovým ihriskom.

- Pieskovisko, hojdačky, ruské kolký:

Všetky detské atrakcie sú navrhnuté v prevažnej miere z dreva. Drevo je ako materiál veľmi obľúbené práve pri výstavbe detských ihrísk najmä vďaka svojej dostupnosti a minimálnemu vplyvu na životné prostredie. Každý kus dreva je jedinečný a jeho hrče, pukliny a variácie vo sfarbení dotvárajú nielen vzhľad výrobku, ale aj celého okolia. Všetky drevené časti herných prvkov budú impregnované proti plesniam, vlhkosti a poveternostným vplyvom. Nátery budú zdravotne nezávadné.

Súčasťou detského ihriska budú herné prvky:

- reťazová dvojhojdačka
- váhadlová hojdačka
- kolotoč
- pieskovisko
- ruské kolký.

Zostavy budú montované formou zapustenia do zeme približne 500 – 700 mm a následne zaliate betónom.

- Botanická záhrada:

Priestor, kde sa budú pestovať dreviny a byliny, charakterizujúce tento geografický celok.

Jej úlohou bude aj ochrana genofondu.

Záhrada bude slúžiť širokej verejnosti a bude mať vypracovaný informačný systém, z ktorého sa každý návštevník dozvie podrobnosti o konkrétnych drevinách a rastlinách.

Záhrada je rozdelená na dve rovnaké časti. V každej z nich budú štyri tzv. záhony o rozmeroch 1450x1450 mm, ohraničené drevenými podvalmi. Tam budú umiestnené dreviny a byliny.

Časti medzi záhonmi bude tvoriť štrkový chodník, ktorý bude vzájomne prepojený s ďalšími objektmi zóny.

Príklady bylín a drevín v botanickej záhrade: konvalinka voňavá, pľúcnik tmavý, klinček lesklý,

buk lesný, dub letný, d. zimný, smrek obyčajný, jedľa biela atď.

- Koridor:

Koridor bude slúžiť na zjazd nemotorovými kolesovými vozidlami - mountain kárami v letnej sezóne, v zime ho bude možné využiť na sánkovanie.

Navrhovaný koridor je tvorený priamymi úsekmi a šiestimi protismernými oblúkmi. Je navrhnutý ako účelový štrkový so šírkou jazdného pruhu 3m. Niveleta koridoru je vedená tesne nad terénom. V priestore smerových oblúkov je koridor rozšírený a priečne klopený jednostranným sklonom. Svahy koridoru sa zahumujú hr. 01m.

- Mikroinfraštruktúra:

Doplnením ku hlavným atrakciám budú:

- parkové lavičky - 10 ks,
- odpadkové koše - 10 ks,
- oplotenie časti areálu dreveným oplotením s el. odporovým drôtom – oplotenie v dĺžke cca 160 m,
- odvodnenie časti areálu povrchovým žľabom do vsakovacej jamy - v celkovej dĺžke cca 150 m,
- skladový kontajner ISO 1C - 2 ks.

V prílohe predkladaného oznámenia sú nákresy a vizualizácie navrhovaných objektov.

2.2. Požiadavky na vstupy

Záber pôdy

Existujúci areál komplexu Drevenice Vršky predstavuje plochu o rozlohe 30 624 m². Záujmová lokalita pre rozšírenie predstavuje pozemok o rozlohe 8 370 m². Záber pôdy bude trvalý, ale vratný.

Predmetná plocha je charakteru trávnych porastov na terasovanom svahu, na okraji parciel s nelesnou drevinovou vegetáciou, v súčasnosti je čiastočne využívaná širokou verejnosťou pre voľný pohyb bez kontroly.

Počas výstavby

Pred začatím drobných výkopových prác bude z nevelkých plôch priamo pod niektorými navrhovanými objektmi odstránená ornica. Ornicu uloží zhotoviteľ na dočasnej skládke na stavenisku a použije ju na konečnú sadovú úpravu.

Počas prevádzky sa ďalší zásah do pôdy nepredpokladá.

Spotreba vody

Počas výstavby

Nároky na vodu pri výstavbe budú spočívať v potrebe vody na stavebné účely a pre zamestnancov stavby (pitné a sociálne účely). Bude odoberaná z existujúcich objektov komplexu Vršky.

Počas prevádzky a využívania navrhovanej činnosti sa nepredpokladá s ďalšou potrebou vody, voda bude potrebná predovšetkým pre chov zvierat a podľa potreby pre starostlivosť o areál (polievanie, čistenie). Bude odoberaná z existujúcich objektov komplexu Vršky.

Spotreba elektrickej energie

Nároky na elektrickú energiu *počas výstavby* budú spočívať v odbere pre prevádzkovanie stavebných mechanizmov a zariadení. Bude odoberaná z existujúcich objektov komplexu Vršky.

Počas prevádzky a využívania navrhovanej činnosti sa predpokladá s potrebou elektrickej energie na prevádzku elektrického odporového drôtu na plote, pre prevádzku vlečného lana – bude odoberaná z existujúcich objektov komplexu Vršky.

Nároky na suroviny

Všetky stavby budú vybudované z prírodných materiálov (kameň, drevo, spojovací materiál).

Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Popri dotknutej lokalite vedie cesta II.tr. č.II II/583, spájajúca Žilinu – Terchovú – Párnicu. Dotknutá lokalita je napojená na túto cestnú komunikáciu existujúcou cestnou komunikáciou, vedúcou k amfiteátru.

Súčasťou susedných objektov sú i parkoviská pre návštevníkov zariadení. S ďalšími parkovacími miestami sa nepočíta.

Nároky na pracovné sily

Navrhovaná *výstavba* poskytne prácu niekoľkým stavebníkom, počet spresnia dodávateľia jednotlivých stavieb podľa predpokladaného postupu.

Realizáciou navrhovanej činnosti sa vytvorí niekoľko sezónnych miest. Počas prevádzky budú potrebné služby ako údržba a kontrola objektov a zariadení, rôzne opravy, špeciálne aktivity (animátori, dozor pri prevádzkovaní navrhovaných objektov) a pod., ktoré budú zabezpečované podľa potreby.

2.3. Údaje o výstupoch

Ovzdušie

Samotná *výstavba* bude predstavovať zvýšený zdroj znečistenia ovzdušia, čo súvisí s realizáciou drobných terénnych úprav pre navrhované objekty a ich samotnou realizáciou. Predpokladá sa zvýšená prašnosť. Taktiež sa predpokladá zvýšené znečistenie ovzdušia výfukovými plynmi zo stavebných mechanizmov.

Nakoľko sa však nejedná o rozsiahle a časovo náročné práce, nepredpokladá sa dlhodobé negatívne pôsobenie na životné prostredie, ani na návštevníkov.

Prevádzka navrhovanej činnosti nepredstavuje zdroj znečistenia ovzdušia. Zdrojom znečistenia bude len doprava návštevníkov. Vzhľadom na rozsah, nepredpokladajú sa problémy so znečistením ovzdušia.

Odpadové vody

Počas výstavby sa nepredpokladá vznik odpadových vôd v súvislosti s navrhovanými objektmi. Stavební zamestnanci budú na sociálne účely využívať existujúce objekty komplexu Drevenice Vršky.

Počas prevádzky nebudú vznikať odpadové vody v súvislosti s navrhovanými objektmi, počíta sa s odtokom dažďovej vody. Dažďová voda bude odvedená do existujúceho rigolu pozdĺž existujúcej komunikácie. Zamestnanci a návštevníci budú na sociálne účely využívať existujúce objekty komplexu Drevenice Vršky.

Odpady

Počas stavebných prác na predmetných objektoch sa predpokladá vznik odpadu vo forme výkopovej zeminy, pričom táto sa použije pri následných terénnych úpravách. Vyprodukovaný bude aj stavebný odpad, prevažne dreveného a kamenného charakteru, ale aj sute, rôzne obaly a pod.

Počas prevádzky sa predpokladá vznik odpadov kategórie ostatný – O (v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 284/2001 Z.z. o kategorizácii odpadov – Katalóg odpadov). Pôjde o bežný komunálny domový odpad návštevníkov (odpadkové koše). Odpadom budú aj exkrementy chovaných zvierat.

Vzniknuté domové odpady sa budú zhromažďovať do smetných kontajnerov a kontajnerov na triedenie odpadu, ktoré sú umiestnené na existujúcom záchytnom parkovisku, kam vozidlá na odnos odpadu majú bezproblémový prístup. So všetkými odpadmi sa bude počas výstavby aj prevádzky nakladať v zmysle platnej legislatívy a predpisov.

Hluk a vibrácie

Počas výstavby

Doprava materiálu na stavenisko bude po existujúcich dopravných komunikáciách. Intenzita dopravy počas výstavby, vzhľadom na rozsah stavebných prác, nebude predstavovať významný vplyv. Očakáva sa zvýšený pohyb stavebných mechanizmov, s tým súvisiaca zvýšená hlučnosť a vibrácie. Predpokladá sa, že hluková hladina neprekročí hodnotu 60 až 65 dB. Vplyv bude iba lokálny a časovo obmedzený na dobu výstavby. Bude predstavovať určité obmedzenie pohody obyvateľstva a návštevníkov, zdravotné riziko je vylúčené.

Najvýraznejšie budú uvedenými negatívnymi vplyvmi ovplyvnení nasadení pracovníci stavebných firiem, je preto nevyhnutné na elimináciu týchto vplyvov zabezpečiť všetky opatrenia, súvisiace s bezpečnosťou pri práci na stavenisku (v zmysle aktuálnych predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci - BOZP).

Počas prevádzky navrhovanej činnosti, vzhľadom na jej charakter, sa nepredpokladá zvýšená hlučnosť a vibrácie. Tieto budú súvisieť len s príjazdom a voľným pohybom návštevníkov navrhovaných objektov, s prítomnosťou zvierat a pod. Tieto vplyvy sú zanedbateľné.

Žiarenie a iné fyzikálne polia

Nepredpokladá sa, že by navrhovaná činnosť mala byť pôvodcom žiarenia alebo iných fyzikálnych polí, ani počas výstavby, ani počas prevádzky.

Zápach a iné výstupy

Zdrojom zápachu budú výfukové plyny zo stavebných mechanizmov počas výstavby a z automobilov návštevníkov navrhovaných objektov. Zdrojom zápachu bude aj chov domácich zvierat. Tieto vplyvy sú zanedbateľné. Nepredpokladá sa, že by navrhovaná činnosť mala byť pôvodcom iného zápachu, ani počas výstavby, ani počas prevádzky.

3. Prepojenie s ostatnými plánovanými a realizovanými činnosťami v dotknutom území a možné riziká havárií vzhľadom na použité látky a technológie

3.1. Prepojenie s ostatnými plánovanými a realizovanými činnosťami v dotknutom území

Navrhovaná činnosť bude súčasťou rekreačného areálu Vršky. Areál plní funkciu ubytovacie, s možnosťou stravovania v centrálnom objekte recepcie. Navrhované objekty sú odozvou na doterajšie využívanie areálu Vršky, z ktorého vyplynuli požiadavky na vybavenostné rozšírenie areálu o doplnkové služby charakteru športovo-relaxačného, v spojení s náučnou funkciou a usmernením nekontrolovaného pohybu osôb.

V súčasnosti nie sú známe plánované činnosti, s ktorými by mohla mať navrhovaná činnosť významný negatívny kumulatívny, resp. synergický vplyv.

3.2. Možné riziká havárií vzhľadom na použité látky a technológie

Realizácia zámeru sa bude riadiť stavebnými a technologickými predpismi a normami. Riziká počas výstavby vyplývajú predovšetkým z charakteru stavebných prác. V tomto smere sú riziká obdobné, ako pri každej inej stavebnej činnosti. Riziká je možné eliminovať len dôsledným dodržiavaním podmienok bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. V rámci týchto opatrení je potrebné pred začatím stavebných prác poučiť pracovníkov o dodržiavaní bezpečnosti pri práci v súvislosti s platnými bezpečnostnými predpismi.

Určité riziká predstavujú samotné navrhované objekty – pri ich nesprávnom používaní alebo z neopatrnosti môže dôjsť k úrazom, zraneniam. Pre maximálnu elimináciu uvedeného je potrebné dôsledne dodržiavať prevádzkové možnosti objektov, nepretržite kontrolovať a zabezpečovať ich vyhovujúci stav a pod.

4. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Navrhovaná činnosť bude povoľovaná stavebným povolením podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

5. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch zmeny navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Výstavba a prevádzka navrhovanej činnosti nebude mať vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice.

6. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia vrátane zdravia ľudí

6.1. Geomorfologické pomery a horninové prostredie

Podľa členenia do geomorfologických jednotiek leží dotknuté územie v provincii Západné Karpaty, subprovincii Vnútrotné Západné Karpaty, vo Fatransko-tatranskej oblasti, na kontakte Žilinskej kotliny, podcelku Varínske Podolie a Malej Fatry, podcelku Krivánskej Fatry, časti Rozsutce. Do katastra Terchovej zasahuje aj Kysucká vrchovina.

Z morfografického hľadiska sa tu nachádza všetkých päť morfograficko-morfometrických typov reliéfu: roviny, pahorkatiny, vrchoviny, hornatiny, ale aj veľhornatiny. Celé územie Terchovej zasahuje do vysočinového stupňa (nad 300 m n. m.).

V dotknutom území sa vyskytuje mnoho rôznych geomorfologických foriem. Najviac viditeľnými a pre Terčovú charakteristickými formami sú príkrvové trosky masívov Veľkého a Malého Rozsutca, Bobôt a Sokolia. Medzi nimi sa nachádza erózna kotlina Štefanovej, ktorá vbieha až do Vrátnej doliny. V masívoch Rozsutcov sa nachádzajú doliny kaňonovitého charakteru, tiesňavy, jaskyne a skalné mestá.

Predmetná lokalita leží na prechode georeliéfu charakteru stredne členitej kotlinovej pahorkatiny až vrchoviny do hornatinového georeliéfu vrcholu Boboty.

Predmetná parcela leží v nadmorskej výške cca 500 m n.m. na svahu sklonu 7-12°, severnej orientácie, konkávno-lineárneho tvaru. Georeliéf dotknutej lokality má antropogénny charakter s teraskami, ako pozostatok niekdajšieho úzkopásového hospodárenia.

Žilinská kotlina je budovaná monotónnym súvrstvím vnútrokarpatského flyšu. Jedná sa o treťohorné horniny (paleogénne súvrstvia ílovcov a prachovcov a slienitých ílovcov a prachovcov s lavicami pieskovcov). Ílovce sú v prevahe, alebo v rovnováhe s pieskovcami. Kotlina prechádza do Malej Fatry, ktorá je jadrovým pohorím s typickou vrásovo-príkrvovou stavbou. Je budované jednotkami jadra, na ktorom ležia usadené horniny tvoriace sedimentárny obal a jednotky presunutých príkrvov. Jadro pohoria je zložené z kryštalickej hornín, predovšetkým žuly. Na kryštalickej jadre ležia zvrásnené prvohorné a druhohorné horniny sedimentárneho obalu, najmä kremence, pieskovce a zlepenice, ale aj slienité vápence, vápence i dolomity. Ďalšou stavebnou jednotkou jadrových pohorí sú druhohorné príkrvy. Boli prevrásnené, odtrhnuté od koreňovej zóny a nasunuté na jadro s obalom usadených hornín. Telesá príkrvov sú zložené z mäkkých slienitých hornín - krížňanský príkrv a z odolných vápencov a dolomitov - chočský príkrv. Kotlinová výplň je z prevažnej väčšiny prekrytá mladšími, kvartérnymi (štvrtohory) uloženinami rôznych genetických typov. Medzi najrozšírenejšie patria riečne terasy tvorené štrkami, pieskami a hlinami z rôzneho obdobia štvrtohôr a rôznej mocnosti. Rozsiahla časť je pokrytá rôzne mocnými pokrovmi deluviálnych a eluviálno-deluviálnych sedimentov (hlinité, hlinito-piesčité, hlinito-kamenité, piesčito-kamenité až balvanovité svahoviny a sutiny). Hrúbka hlinito-kamenitých a piesčito-kamenitých svahovín je premenlivá a závisí od expozície svahov. Celkove prevládajú hrúbky 2–3 m a zväčša nepresahujú 5m. Na predmetnej lokalite sa vyskytujú deluviálne sedimenty, prevažne hlinito-kamenité (podradne piesčito-kamenité), ich

mocnosť predstavuje 2 m v hornej časti, pričom hrúbka smerom k úpätiu svahu rastie, až do 5 m. V podloží sú paleogénne bazálne zlepenice. Na dnách dolín sú fluvialno-deluvialne sedimenty, na nivách fluvialne sedimenty (hliny, piesčité a štrkovité hliny).

Podľa inžiniersko-geologického členenia patrí územie do rajónu deluvialnych sedimentov, ktoré sú relatívne tenké, pod pokrovom sú predkvartérne sedimenty, v rámci rajónu vápencovo-dolomitických hornín.

V dotknutom území nebol preukázaný výskyt geodynamických javov.

V dotknutom území, ani v jeho bezprostrednom okolí, sa nenachádza žiadne ložisko nerastných surovín.

Kontaminácia horninového prostredia dotknutého územia, ani širšieho okolia nebola preukázaná.

6.2. Klimatické pomery

Klimatické pomery obce Terchová sú dané jej polohou na rozhraní kotliny a pohoria.

Klimaticky patrí dotknuté územie do chladnej oblasti. Leží na prechode okrsku mierne chladného veľmi vlhkého do studeného horského veľmi vlhkého. Smerom k Malej Fatre sa klíma mení na chladnú horskú, pre ktorú sú charakteristické nižšie teplotné a vyššie zrážkové priemery a malá inverzia teplôt.

Vzhľadom na kotlinový charakter územia je pre danú oblasť významný pomerne značný rozkyv teplotných charakteristík (ročná amplitúda priemerných mesačných teplôt vzduchu činí 19,5 až 21 °C). Priemerné ročné teploty vzduchu sa tu pohybujú v rozsahu 6,7-8,1°C. V januári priemerná mesačná teplota vzduchu sa v predmetnom území pohybuje od -3,5 až -4,0 °C. V zimnom polroku sa v tejto oblasti vyskytuje v priemere 35-40 ľadových dní, v ktorých maximálna teplota vzduchu klesá pod 0 °C a 125-138 mrazových dní, v ktorých minimálna teplota vzduchu klesá pod 0 °C.

Priemerné ročné úhrny zrážok dosahujú 750-800 mm. Najvyššie priemerné mesačné úhrny zrážok sa vyskytujú v júni a v júli, 95-105 mm. Trvanie snehovej pokrývky je v priemere v 65-75 dňoch. Priemerná výška snehovej pokrývky je 38 cm.

Prevládajúce prúdenie vzduchu je zo severného a južného smeru, časté je tiež juhozápadné prúdenie. Za rok sa v priemere v predmetnom území vyskytuje 33-50% situácií s bezvetrím až veľmi slabým prúdením vzduchu o priemerných rýchlostiach do 1 m.s⁻¹. Priemerná rýchlosť vetra je okolo 1,3 m.s⁻¹.

Dotknuté územie je náchylné na častý výskyt hmiel, predovšetkým v jesennom a zimnom období, a tým aj zhoršených rozptylových podmienok v priemere v 80-90 dňoch.

6.3. Hydrologické pomery

Hlavným tokom územia je Váh. Hydrologicky patrí širšie územie do povodia Váhu, č. hydrologického povodia 4-21. Najbližším vodným tokom predmetnej lokality je pravostranný prítok Váhu - Varínka a jej prítok Biely potok. Priemerný mesačný prietok Varínky je 3,215 m³.s⁻¹.

Povodie Varínky, ktorá pramení vo Vrátnej doline pod Chlebom, odvodňuje približne 3/4 územia obce Terchová. Čiastočne na územie obce zasahuje aj povodie Zázrivky. Varínka je zaradená k vodohospodársky významným vodným tokom.

Podľa režimu odtoku patria tieto vodné toky do stredohorskej oblasti a vyznačujú sa snehovo-dažďovým typom režimu odtoku, najvyššie vodné stavy majú v apríli, najnižšie v januári-februári, podružné minimum je v jesenných mesiacoch (september-október).

Podľa Hydrogeologickej rajonizácie Slovenska dotknuté územie patrí do hydrogeologického regiónu mezozoikum bradlového pásma a paleogén v povodí Varínky, priľahlé časti Malej Fatry spadajú do regiónu mezozoikum a kryštalinikum Kriváňskej Fatry.

Podzemné vody v kotlinovej časti širšieho okolia sú dopĺňané striedavo podzemnými vodami zo susedných pohorí a z riek (prevažne na nive). V oblasti Malej Fatry iba zo zrážok. Podzemné vody prislúchajúcej kotlinovej časti územia sú puklinovo-vrstevnaté až puklinovo-krasové, so zásobnosťou 4,1 až 6 l.s⁻¹ na 1 km².

V dotknutej lokalite sa nenachádza žiaden významný vodný zdroj.

Širšie okolie záujmového územia nie je významné z hľadiska výskytu minerálnych a termálnych vôd.

Váh spôsoboval v minulosti mnohé záplavy, preto bola vybudovaná tzv. vážska kaskáda — systém priehrad (a vodných elektrární). Prvá je Liptovská Mara, posledná je v Maduniciach. Kaskáda má 22 elektrární. Najnovšie je Vodné dielo Žilina.

Znečistenie povrchových a podzemných vôd nie je v území evidované.

6.4. Pôda

V širšom okolí dominujú kambizeme modálne, pseudoglejové a rendzinové, na karbonatické podložia sa viažu rendziny, na fluviálne sedimenty fluvizeme. Lokálne sa vyskytujú pseudogleje, gleje, v bralných častiach Malej Fatry litozeme. V antropogénne pretvorených územiach sú to rôzne kultizemné subtypy vyššie uvedených pôdných typov až modálne kultizeme a antrozeme. Predmetná lokalita leží na kambizemiach pseudoglejových.

Zrnitostne sú to spravidla ílovito-hlinité pôdy, menej časté sú hlinité a piesočnato-hlinité pôdy. Pôdy predmetnej lokality sú ílovito-hlinité, stredne hlboké až hlboké (až do 120 cm), slabo kamenité (s obsahom skeletu 10 – 25%).

Z hľadiska zaradenia poľnohospodárskych pôd predmetnej lokality do BPEJ sa v blízkom okolí riešeného územia vyskytujú nasledovné BPEJ:

0971512 – kambizem pseudoglejová, ílovito-hlinitá až hlinito-ílovitá, skupina kvality pôdy 7 (na predmetnom pozemku)

0983772 – kambizem modálna, hlinitá až ílovito-hlinitá, skupina kvality pôdy 9

0994012 – glej modálny, ílovito-hlinitá až hlinito-ílovitá, skupina kvality pôdy 9

0906012 – fluvizem modálna, hlinitá, skupina kvality pôdy 6

Kontaminácia pôd nebola na predmetnej lokalite zachytená.

6.5. Biota

Potenciálna prirodzená vegetácia

Vyskytovali by sa tu prevažne karpatské dubovo-hrabové lesy. Zo stromov sú v takýchto formáciách zastúpené druhy ako dub zimný (*Quercus petraea*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), javor poľný (*Acer campestre*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), lipa veľkolistá (*Tilia platyphyllos*). Kroviny tvoria napr. zimolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), hloh jednoosemenný (*Crataegus monogyna*), atď. Bylinné spoločenstvá sú zastúpené rastlinami ako napr. marínka voňavá (*Galium odoratum*), kopytník európsky (*Asarum europaeum*), mednička ovisnutá (*Melica nutans*) a iné.

Plošne výrazné by boli bukové lesy kvetnaté, kde v stromovej etáži sú zastúpené dreviny ako dub zimný (*Quercus petraea*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), javor mliečny (*Acer platanoides*), brest horský (*Ulmus glabra*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), buk lesný (*Fagus sylvatica*) atď. Z krovín bývajú zastúpené najmä baza čierna (*Sambucus nigra*), bršlen európsky (*Euonymus europaea*), zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*). Bylinná etáž sa vyznačuje vysokou pokryvnosťou s druhmi marinka voňavá (*Galium odoratum*), pakost smradľavý (*Geranium robertianum*), ostružina srstnatá (*Rubus hirtus*), veronika horská (*Veronica montana*), bažanka trváca (*Mercurialis paxii*) a iné.

Na území obce Terchová sa ešte takéto spoločenstvá nachádzajú, no časť z nich bola odlesnená a premenená na lúky a pasienky, prípadne zastavané plochy.

Ďalej by sa na území Terchovej vyskytovali: Bukové lesy v horských polohách - v oblasti Zázrivej a Vrátnej doliny, ako aj Rozsutcov, javorové lesy v horských polohách - vo výškach nad 1000 m n. m. na sutinách, kamenistých až balvanovitých sutinách horských hrebeňov, úzkych chrbtov, strmých svahov alebo roklín, úžľabín a sutín pod mohutnými bralami alebo skalnými stenami, jedľové a jedľovo-smrekové lesy - hlavne na severných svahoch so sklonom niekedy až 30°, smrekovo-borovicové lesy a ostrevkové spoločenstvá - v oblasti Rozsutcov, Bobôt a Sokolia, smrekové lesy čučoriedkové - v najvyšších horských polohách, subalpínske kosodrevinové spoločenstvá na kyslých substrátoch - najvyššie položené oblasti Malej Fatry od výšky asi 1300 m n. m.

Reálna vegetácia

Územie možno v rámci fyto geografického členenia zaradiť do Kryštálicko-druhohornej oblasti, ktorú tvorí okres Žilinská kotlina so severným podokresom, ďalej okres Malá a Veľká Fatra s podokresom Krivánska Fatra a obvodmi Krivánske veterné hole, Osnica, Rozsutec, Boboty a Sokolie.

V území sú zastúpené prevažne karpatské druhy rastlín, od juhozápadu a juhu sem prenikajú aj panónske, teplo a suchomilnejšie druhy, z ktorých mnohé tu majú severnú hranicu ich výskytu. Vzhľadom na geologické podložie sa tu vyskytujú ako kyslomilnejšie, tak aj vápnomilné druhy. Pestrejšia floristická skladba sa nachádza na vápencovom podklade.

V druhovom zložení rastlinstva sa odráža aj stupňovitá členitosť územia. V širšom okolí dotknutého územia sa vyskytujú v najnižších polohách dubovo-hrabové lesy, siahajúce do nadmorskej výšky približne 500 m n. m., nad nimi bukovo-jedľové lesy zhruba do výšky 1000 m n. m. na mnohých miestach so značne pozmenenými porastmi, často so smrekom, na slnečných expozíciách aj s borovicou. Ešte vyššie do výšky 1300, resp. 1500 m n. m. sa nachádzajú jedľovo-smrekové až smrekové lesy a nad 1500 m n. m. kosodrevina. Najvyššie polohy zaberá subalpínsky stupeň. Azonálne spoločenstvá sa viažu na skalnaté a sutinové stanovištia, kde sú prevažne javorové a borovicové lesy, pozdĺž vodných tokov sú lužné spoločenstvá dominantne vrbovo-jelšových lesov.

Značný počet rastlinných druhov sa nachádza v nelesných ekosystémoch, ktoré reprezentuje široká škála rastlinných spoločenstiev skál a sutín, pramenísk, slatín, rašelinísk, močiarov, lúk a pasienkov, nad hornou hranicou rozšírenia kosodreviny sa nachádzajú v najvyšších horských polohách prirodzené alpínske lúky. V alúviách riek sa ešte miestami zachovali mezofilné lúky.

Na prirodzené i poloprirodzené nelesné spoločenstvá sa viaže výskyt mnohých vzácnych, reliktných a ohrozených druhov rastlín, bohato je zastúpená čeľaď vstavačovitých - *Orchidaceae* (aj v blízkosti predmetného územia), s výskytom národných významných druhov *Gladiolus imbricatus*, *Gymnadenia densiflora*, *Dactylorhiza fuchsii*, *Orchis mascula*, *Traunsteinera globosa* a prioritného druhu európskeho významu *Campanula serrata*.

Stav reálnej vegetácie je v obci Terchová a v jej bezprostrednom okolí ovplyvnený ľudskou činnosťou. Z pôvodných rastlinných spoločenstiev sa zachovali miestami len zvyšky, alebo boli nahradené lúkami, pasienkami, poliami a zástavbou.

Dotknutá parcela predstavuje nevyužívané trávne porasty bez stromovej a krovinovej vegetácie. V okolí sa vyskytujú nasledovných druhov drevín (stromov a krov): smrek obyčajný (*Picea abies*), borovica lesná (*Pinus sylvestris*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), vrbá (*Salix* sp.), breza biela (*Betula pendula*), ruža šípová (*Rosa canina*), borievka obyčajná (*Juniperus communis*), svib krvavý (*Swida sanguinea*). V bylinnom podraсте prevládajú: smlz trstovitý (*Calamagrostis arundinacea*), žihlava dvojdomá (*Urtica dioica*), silenka nadutá (*Silene inflata*), ľubovník bodkovaný (*Hypericum perforatum*), druhy z čelade *Daucaceae*, taktiež vyššie spomínané *Orchidaceae*. V lokalite Terchová bol zaznamenaný výskyt invázneho druhu boľševník obrovský (*Heracleum mantegazzianum*).

Živočíšstvo

Z hľadiska zoogeografického členenia patrí dotknuté územie do provincie listnatých lesov, podkarpatského úseku a provincie stredoeurópskych pohorí, podprovincie karpatských pohorí a západokarpatského úseku.

Živočíšstvo je charakterizované podľa prostredia, v ktorom žije.

V pohorí Krivánskej Fatry sa vyskytuje viac ako 3200 druhov živočíchov. Najpočetnejšou skupinou sú bezstavovce (okolo 3000 druhov), z ktorých mnohé patria k vzácnym druhom (okolo 30), viac ako 10 druhov je považovaných za kritické, vyskytujú sa aj kriticky ohrozené druhy. K bežnejším druhom patria chrobáky a motýle. Z motýľov tu žije vzácny jasoň červenooký (*Parnassius apollo*), jasoň chochláčkový (*Parnassius mnemosyne*), z chrobákov fúzač alpský (*Rosalia alpina*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), plocháč červený (*Cucujus cinaberinus*), roháč veľký (*Lucanus cervus*), svižník hôrny (*Cicindela silvicola*). V tejto skupine živočíchov sa vyskytuje aj niekoľko západokarpatských endemitov, aj endemitov Krivánskej Fatry.

Stavovcov žije na území Malej Fatry viac ako 200 druhov. Z nich takmer 20 patrí do kategórie kriticky ohrozených, tiež do 20 je druhov vzácných, cez 50 patrí k ohrozeným druhom. Väčšina z vyskytujúcich sa druhov stavovcov sú chránenými druhmi. Početné sú bežne sa vyskytujúce druhy raticovej zveri (jelenia, srnčia a diviacia, ojediniele aj danielia), ale aj ojedinelý výskyt kamzíka alpského (*Rupicapra rupicapra rupicapra*). V Malej Fatre žijú všetky tri druhy veľkých šeliem – medveď hnedý (*Ursus arctos* L.), rys ostrovid (*Lynx lynx* L.) a vlk dravý (*Canis lupus* L.). Všetky uvedené druhy sú zároveň aj určenými živočíchmi v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Zriedkavejšie sa na území Malej Fatry objavuje mačka divá (*Felis silvestris*). Z ďalších stavovcov sú to ohrozená vydra riečna (*Lutra lutra*), svišť vrchovský (*Marmota marmota*), jazvec lesný (*Meles meles*), líška hrdzá (*Vulpes vulpes*), kuna lesná (*Martes martes*), kuna skalná (*Martes foina*), tchor svetlý (*Putorius eversmanni*), lasica myšozravá (*Mustela nivalis*), ale aj užovka stromová (*Zamenis longissima*), užovka obojková (*Natrix natrix*), jašterica múrová (*Lacerta muralis*), vretenica severná (*Vipera berus*), z obojživelníkov kunka žltobruchá (*Bombina bombina*), skokan zelený (*Rana esculenta*), rosnička zelená (*Hyla arborea*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), mlok karpatský (*Lissotriton montandoni*), mlok vrchovský (*Triturus alpestris*), z drobných zemných cicavcov dulovnica menšia (*Neomys anomalus*) a dulovnica väčšia (*Neomys fodiens*), hraboš poľný (*Microtus arvalis*), myšovka vrchovská (*Sicista betulina*), piskor vrchovský (*Sorex alpinus*), piskor lesný (*Sorex araneus*), krt podzemný (*Talpa europea*). Výskyt drobných zemných cicavcov na lokalite pozri v texte nižšie.

V Malej Fatre žije viac ako 80 druhov vtákov, početné sú ľabtušky - ľabtuška vrchovská (*Anthus spinoletta*), ľabtuška lúčna (*Anthus pratensis*), vodné biotopy obývajú vodnár obyčajný (*Cinclus cinclus*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*) trasochvost horský (*Motacilla cinerea*), potápka chochlatá (*Podiceps ruficollis*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), kačica divá (*Anas platyrhynchos*), lyska čierna (*Fulica atra*), kulík riečny (*Charadrius dubius*), kačica chrapka (*Anas crecca*). Bralný reliéf poskytuje domov ohrozenému murárikovi červenokrídlemu (*Tichodroma muraria*), skaliarovi pestrému (*Monticola saxatilis*), početne sa vyskytuje tiež výr skalný (*Bubo bubo*), sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*), sokol myšiari (*Falco tinnunculus*), častým je krkavec čierny (*Corvus corax*). V lesných porastoch žije kriticky ohrozený tetrov hlucháň (*Tetrao urogallus*), tiež tetrov hoľniak (*Tetrao tetrix*). Hojným je výskyt jariabka hôrneho (*Bonasa bonasia*), drozda kolohrivého (*Turdus torquatus*). Žije tu tiež krivonos smrekový (*Loxia curvirostra*), žlna sivá (*Picus canus*), vrchárka červenokavá (*Prunella collaris*), vrchárka modrá (*Prunella modularis*), ďateľ - eľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*), ďateľ čierny (*Dryocopus martius*), ďateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*), ďateľ trojprstý (*Picoides tridactylus*), muchárik bielokrky (*Ficedula albicollis*), kolibiarik sykavý (*Pitulice sfaraitoare*), dažďovník tmavý (*Apus apus*), skliarík sivý (*Oenanthe oenanthe*), sýkorka chochlatá (*Parus cristatus*), žltouchvost lesný (*Phoenicurus phoenicurus*), lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*). Z dravcov sa vyskytujú orol skalný (*Aquila chrysaetos*), orol krikľavý (*Aquila pomarina*), sokol lastovičiar (*Falco subbuteo*), jastrab lesný (*Accipiter gentilis*), jastrab krahulec (*Accipiter nisus*), včelár lesný (*Pernis apivorus*). Sovy sú tu zastúpené druhmi ako sova lesná (*Strix aluco*), myšiarka ušatá (*Asio otus*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), kuvik vrabčí (*Glaucidium passerinum*). Z glaciálnych reliktov sa vyskytujú kuvik kapcavý (*Aegolius funereus*), dúbniak trojprstý (*Picoides tridactylus*).

Na lúkach a pasienkoch sa vyskytuje početný chrapkáč/chriaštel' poľný (*Crex crex*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), strakoš sivý (*Lanius excubitor*), ojedinelejšie dudok chochlatý (*Upupa epops*), jarabica poľná (*Perdix perdix*) a prepelica poľná (*Coturnix coturnix*). Výskyt avifauny a obojživelníkov na lokalite pozri v texte nižšie.

Živočíšne spoločenstvá potokov a riek zastupujú pstruh potočný (*Salmo trutta morpha fario*), pstruh dúhový (*Oncorhynchus mykiss*), mrena škvrnitá (*Barbus peloponnesius*), lipeň tymiánový (*Thymallus thymallus*), hlaváč pásoplutvý (*Cottus poecilopus*), jalec hlavatý (*Leuciscus cephalus*), kapor obyčajný (*Cyprinus carpio*).

V zastavanom území sa vyskytujú bežné druhy sídiel.

Pre účely pôvodného zámeru komplexu Vršky (2008) bol vykonaný faunistický terénny prieskum dotknutého územia s cieľom identifikovať chránené a ohrozené druhy živočíchov. Prieskum bol realizovaný formou terénnych pochôdzok v celom záujmovom území. Vzhľadom na obdobie roka, v ktorom bol prieskum realizovaný, nebolo možné vykonať mapovanie výskytu terestrických bezstavovcov na dotknutom území. S ohľadom na charakter a využívanie biotopov ako aj na základe dostupných publikovaných údajov sa však výskyt vzácných, resp. ohrozených druhov bezstavovcov nepredpokladá, nemožno ho ale vylúčiť.

Výskyt vtáčích druhov bol hodnotený vizuálne, vzhľadom na neskorý prieskum nebolo možné sledovať hlasové prejavy. Prítomnosť cicavcov bola hodnotená vizuálne na základe pobytočných znakov.

Pri terénnom prieskume neboli na sledovanej lokalite zaznamenané žiadne chránené alebo vzácne druhy stavovcov. Zaznamenané boli len pomerne bežné druhy vtákov viazané na tento typ biotopov: myšiak lesný (*Buteo buteo*), brhlík lesný (*Sitta europaea*), krkavec čierny (*Corvus corax*), sojka škriekavá (*Garrulus glandarius*), sýkorka bieloľica (*Parus major*).

Z hľadiska charakteristiky avifauny je dôležitá bezprostredná blízkosť „jadrových“ častí Chráneného vtáčieho územia Malá Fatra. S veľkou pravdepodobnosťou preto možno na sledovanom území predpokladať výskyt omnoho väčšieho počtu druhov (vrátane vzácných taxónov), než boli zaznamenané pri samotnom terénnom prieskume. Dotknuté územie môžu využívať v súčasnosti na hniezdenie, niektoré druhy ho môžu využívať ako lovisko (dravce).

Na základe pobytových znakov bola na lokalite potvrdená prítomnosť srnca lesného (*Capreolus capreolus*), diviaka lesného (*Sus scrofa*), líšky hrdzavej (*Vulpes vulpes*). Aj v prípade týchto druhov sa pravdepodobne jedná len o sporadický výskyt.

Priamo v dotknutej lokalite nebol v čase výskumu zaznamenaný výskyt chránených druhov živočíchov.

6.6. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria

Riešené územie sa nachádza v priestore na kontakte Žilinskej kotliny s Malou Fatrou, charakter súčasnej krajiny a súčasného využívania je daný predovšetkým touto polohou.

V území je pomerne výrazné zastúpenie krajinných prvkov prírodného charakteru, teda relatívne stabilných prvkov. Viazu sa na miesta pre poľnohospodárstvo málo vhodných až nevhodných, boli to miesta spravidla pasienkov, ktoré postupne zarastali a vyvinuli sa z nich areály nelesnej drevinovej vegetácie alebo prechodných lesokrovín. Vzhľadom na vysoké zastúpenie uvedených prvkov, dotknuté územie predstavuje priestor, kde sa pomerne dobre uplatňujú ekostabilizačné funkcie. Najstabilnejšie sú extenzívne využívané lúky a pasienky na kontakte s lesnými porastmi, lesné porasty, brehovité porasty a iné prvky nelesnej drevinovej vegetácie, najmenší stupeň ekologickej stability majú časti územia s výskytom antropogénnych prvkov.

Obec Terchová predstavuje plochu o rozlohe 84.54 km², z čoho 34% predstavuje poľnohospodárska pôda, 59% lesy, 2% zastavané územie a 5 % ostatné plochy.

Krajinný priestor zahrňujúci intravilán obce Terchová a miesto navrhovaných objektov je tvorený dolinou Bieleho potoka a ohraničený masívom Malej Fatry z juhu a zo severu Kysuckou pahorkatinou. Krajinný obraz tohto krajinného priestoru je tvorený lesno-poľnohospodársko-sídlnym typom krajiny na pahorkatine s prevahou trvalých trávnych porastov a s kompaktným osídlením v a a rozptýleným typom osídlenia a lesným typom krajiny na vrchovine a skalnými a vápencovými bralami.

V krajinnej scenérii dominuje Malý Rozsutec a vápenaté bralá vrchu Sokolie. V rámci kultúrno-historických hodnôt je to pamätník Juraja Jánošíka, ktorý spolu s kostolom predstavuje dominantu obce.

Za charakteristický môžeme považovať aj terasovitý reliéf zaniknutých agroštruktúr lemovaný nelesnou drevinovou vegetáciou. Tieto formy georeliéfu sú hodnotné z hľadiska historického a krajinného-estetického.

Medzi charakteristické historické krajinné štruktúry patrí terasovitá krajina s mozaikou políčov, lúk a pasienkov a s líniovou vegetáciou hrán terás. Tieto terasy sa vytvárali v hornatom území pri kopaničiarskych osadách. Vznikali orbou v smere vrstevnice a následným ukladaním vyzbieraných kameňov do tzv. hromadníc. V súčasnosti tieto štruktúry pôvodných agroekosystémov zanikajú vplyvom sukcesných procesov, vďaka neudržiavaniu i rekultivácii.

Pre oblasť je typický karpatský drevený dom, ktorý sa však zachoval len ojedinele.

Navrhované objekty sú situované do západnej časti obce. V susedstve sa nachádza Lanový park a Dinopark. Areál susedí s parkoviskom, penziónom a drevenicami komplexu Vršky a zástavbou rodinných domov, ktoré dotvárajú vnútorný obraz tejto časti obce. Súčasný stav predmetných pozemkov pôsobí chaoticky a nedokončene. Navrhované objekty budú v spoločnom vizuálnom priestore s týmto priestranstvom.

Chránené územia a ich ochranné pásma

Z hľadiska ochrany prírody a krajiny má záujmové územie polohu determinovanú prítomnosťou niekoľkých chránených území.

Predmetná lokalita sa juhovýchodným okrajom dotýka hranici Národného parku Malá Fatra, celá leží v ochrannom pásme NP Malá Fatra. Lokalita leží taktiež v rámci Chráneného vtáčieho územia (CHVÚ) Malá Fatra.

Územie je súčasťou Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Beskydy a Javorníky.

Najbližšími chránenými územiami sú Chránený areál (CHA) Hate a Národná prírodná rezervácia (NPR) Tiesňavy.

V relevantnej vzdialenosti sa nachádzajú európsky významné biotopy NATURA 2000 – Varínka, Malá Fatra.

Varínka je vodohospodársky významný tok, v miestnej časti Oravcové je vymedzené ochranné pásmo vodného zdroja.

Dotknutá lokalita sa nachádza v území s 2.stupňom ochrany.

Chránené územia prírody a krajiny, prírodné zdroje:

Národný park Malá Fatra

Územie Malá Fatra bolo vyhlásené za Chránenú krajinnú oblasť už v roku 1967. V roku 1988 bol na tomto území zriadený národný park (nariadením vlády SSR č. 24/1988 Zb. o Národnom parku Malá Fatra zo dňa 18. januára 1988 s účinnosťou od 1. apríla 1988), ktorý patrí k najcennejším krajinným celkom Slovenska vďaka svojej prírode, zachovanými spoločenstvami s množstvom chránených vzácných i reliktných druhov organizmov, z ktorých niektoré tu majú západnú hranicu svojho rozšírenia v Karpatoch. Rozloha vlastného územia je 22 630 ha, na výmere 23 262 ha ho obklopuje ochranné pásmo. Zachovali sa tu prirodzené ekosystémy s veľkou rozmanitosťou rastlinných a živočíšnych spoločenstiev typických pre Západné Karpaty. Územie je pomerne bohaté na vodné pramene a menšie vyvieracky. Celkovo na území žije 188 chránených druhov zvierat, z ktorých sú charakteristické a najznámejšie: (veľké predátori) medveď hnedý, vlk obyčajný, rys ostrovid a mačka divá. Z dravcov sú to orol skalný, jastrab veľký a včelár lesný. Návštevný poriadok NP Malá Fatra je ustanovený Vyhláškou Krajského úradu životného prostredia v Žiline č. 9/2005 podľa § 20 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny (ďalej len „zákon“) a § 7 ods. 2 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Účelom vyhlášky je upraviť podmienky pobytu návštevníkov na jeho území, podmienky a rozsah kultúrno-výchovného využitia a spôsob sprístupnenia NP, obmedzenia dopravy návštevníkov, vymedzenie miest pre kultúrno-výchovné využitie a tým prispieť k ochrane prírody NP. Správa NP má sídlo vo Varíne a dozerá a kontroluje dodržiavanie ochranných podmienok, usmerňuje činnosť lesného hospodárstva, poľnohospodárstva, poľovníctva a rybárstva, výstavbu, dopravu i podmienky jeho využitia na rekreáciu, turistiku a šport.

Značná časť územia národného parku sa prísnejšie chráni v rámci viacerých plošne chránených území. Osobitne cenné prírodné územia NP boli vyhlásené za národné prírodné rezervácie, prírodné rezervácie, prírodné pamiatky či chránené prírodné výtvory.

V blízkosti dotknutej lokality sa nachádzajú nasledovné chránené plochy:

Národná prírodná rezervácia (NPR) Tiesňavy

Národnou prírodnou rezerváciou sa stala v roku 1967, s novelizáciou v roku 1986 (Úprava Ministerstva kultúry SSR č. 465/1986-32 z 31.1.1986). Rozloha tejto rezervácie je 442,51 ha. Nachádza sa na území NP Malá Fatra, v katastroch obcí Belá a Terchová. Zaberá Boboty, Tiesňavy a Sokolie. Je to kaňon s pôsobivými skalnými útvarmi v prielome potoka Vrátnanka. Mnohé z nich svojím tvarom pripomínajú ľudské postavy (Mních, Plačúca Anička) alebo rozličné predmety a zvieratá (Jánošíkova posteľ a stolička, Drak, Ťava, Krokodíl). Okrem nich sa chránia aj jedinečné spoločenstvá rastlín a živočíchov s mnohými endemickými a reliktnými druhmi. Je tu napr. najnižší výskyt kosodreviny v NP Malá Fatra, a to v Obšivanke v nadmorskej výške 640 m n. m.

Chránený areál (CHA) Hate

Územie bolo vyhlásené za chránený areál v roku 2000, a to všeobecne záväznou vyhláškou KÚ v Žiline č.3/2000 z 24.10.2000. Má rozlohu 0, 5793 ha a nachádza sa v katastri obce Terchová. Zabezpečuje ochranu najzachovalejších prirodzených močiarnych spoločenstiev na severnom úpätí Malej Fatry.

Chránená vodohospodárska oblasť (CHVO):

Je územie, ktoré svojimi prírodnými podmienkami tvorí významnú prirodzenú akumuláciu vôd. Podmienky ochrany vôd v CHVO sú upravené zákonom č. 364/2004 Z.z. o vodách. V riešenom území je vyhlásená Chránená vodohospodárska oblasť Beskydy – Javorníky.

Vodný tok Varínka je vodohospodársky významným tokom, ktorý svojimi parametrami vyhovuje pre úpravu na vodu pitnú

V miestnej časti Oravcové je vymedzené ochranné pásmo vodného zdroja.

Vzhľadom na polohu v ochrannom pásme NP Malá Fatra sa dotknutá lokalita nachádza v území s 2.stupňom ochrany.

NATURA 2000

Dotknuté územie leží v ochrannom pásme NP Malá Fatra. Malá Fatra je územím európskeho významu (kód územia SKUEV0252).

Hranica územia európskeho významu je takmer totožná s hranicou národného parku, dotknuté územie však nie je priamo súčasťou územia európskeho významu SKUEV0252. Najcennejšie plochy územia sú chránené ako národné prírodné rezervácie a prírodné rezervácie, kde platí 5. stupeň ochrany.

V území európskeho významu Malá Fatra bolo definovaných 26 typov biotopov európskeho významu viacerých druhov rastlín a živočíchov európskeho významu, ktoré sú hlavným predmetom ochrany:

Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8220), Kosodrevina (4070), Spoločenstvá subalpínskych krovín (4080), Alpínske a subalpínske vápnomilné travinnobylinné porasty (6170), Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnitom podloží (dôležité

stanovišťa vstavačovitých) (6210), Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa (6430), Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Horské kosné lúky (6520), Penovcové prameniská (7220), Slatiny s vysokým obsahom báz (7230), Karbonátové skalné sutiny alpínskeho až montánneho stupňa (8120), Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060), Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210), Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia so *Salix eleagnos* (3240), Nesprístupnené jaskynné útvary (8310), Kyslomilné bukové lesy (9110), Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130), Javorovo-bukové horské lesy (9140), Vápnomilné bukové lesy (9150), Lipovo-javorové sutinové lesy (9180), Horské smrekové lesy (9410), Porasty borievky obyčajnej (5130), Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte (6230), Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0), Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (91Q0), Nespevnené karbonátové skalné sutiny montánneho až kolinného stupňa (8160) a druhov európskeho významu: črievičnik papučkový (*Cypripedium calceolus*), zvonček hrubokoreňový (*Campanula serrata*), vrchovka alpínska (*Tozzia carpathica*), prílbica tuhá moravská (*Aconitum firmum* subsp. *moravicum*), poniklec slovenský (*Pulsatilla slavica*), klinček lesklý (*Dianthus nitidus*), plocháček červený (*Cucujus cinnaberinus*), bystruška Zawadského (*Carabus zawadzskii*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), ohniváček (*Lycaena helle*), fúzač karpatský (*Pseudogaurotina excellens*), *Phryganophilus ruficollis*, mihuľa potiská (*Eudontomyzon danfordi*), hlaváč bielooplutvý (*Cottus gobio*), mlok hrebatý (*Triturus cristatus*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*), mlok hrebatý (*Triturus cristatus*), vlk dravý (*Canis lupus*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vydra riečna (*Lutra lutra*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*) a podkovár veľký (*Rhinolophus ferrumequinum*).

V blízkosti plánovanej výstavby sa nachádza biotop európskeho významu LK1 – nížinné a podhorské kosné lúky, ktorý je zároveň biotopom národne významných druhov *Gladiolus imbricatus*, *Gymnadenia densiflora*, *Dactylorhiza fuchsii*, *Orchis mascula*, *Traunsteinera globosa* a prioritného druhu európskeho významu *Campanula serrata*. Uvedené druhy sa vyskytujú v lúčnych biotopoch na viacerých lokalitách v k.ú. Terchová.

V blízkosti dotknutej lokality tečie vodný tok Varínka, ktorý je spolu so svojim okolím územím európskeho významu (kód územia SKUEV0221). V rámci tohto územia sú predmetom ochrany biotopy 91E0 Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa a 7220 Penovcové prameniská. Predmetom ochrany sú tiež druhy kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), vydra riečna (*Lutra lutra*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*).

Územie Malej Fatry bolo zahrnuté aj do siete chránených vtáčích území, pod kódovým označením SKCHVÚ 013. SKCHVÚ 013 Chránené vtáčie územia Malá Fatra bolo ustanovené právnym predpisom uznesením vlády SR č. 636 z 9.júla 2003 k národnému zoznamu navrhovaných vtáčích území.

Ide o štvrté najväčšie CHVÚ na Slovensku s celkovou výmerou 66 228,06 ha. Zaberá celú Krivánsku aj Lúčanskú časť pohoria Malá Fatra. V Krivánskej časti prekrýva celý Národný park Malá Fatra a z časti aj jeho ochranné pásmo.

CHVÚ Malá Fatra bolo navrhnuté kvôli hniezdeniu viacerých vzácných a chránených druhov.

Malá Fatra je napr. jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov: sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*), žlna sivá (*Picus canus*) orol skalný (*Aquila chrysaetos*), výr skalný (*Bubo bubo*) a iných, hniezdia tu aj napr. rybárik riečny (*Alcedo atthis*), lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*), jariabok hôrny (*Bonasa bonasia*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), tetrov holňiak (*Tetrao tetrix*) a mnoho ďalších druhov.

Územný systém ekologickej stability

V širšom okolí záujmového územia bolo vymedzených niekoľko lokalít, ktoré predstavujú plochy významné z hľadiska územného systému ekologickej stability, tzv. kostra ÚSES.

V rámci aktualizovaného projektu Regionálneho územného systému ekologickej stability pre okresy Bytča, Žilina, Kysucké Nové Mesto bolo vyčlenených 37 biocentier (1 biosférického významu, 5 nadregionálneho významu a 31 regionálneho významu) a 22 biokoridorov (7 nadregionálneho významu a 15 regionálneho významu).

V širšom okolí dotknutého územia sú to nasledovné prvky ÚSES:

Biosférické biocentrum (Bbc) Krivánska Malá Fatra

Tiesňavy

Prírodný celok na vápencoch nižších polôh Krivánskej Malej Fatry. Významné geomorfologické formy, fauna, flóra.

Krivé

Súbor spoločenstiev skalných sutí a rôznych lesných porastov s prirodzeným drevinovým zložením na kryštaliniku Malej Fatry.

Starý hrad

Ojedinelé a veľmi vzácne rastlinné spoločenstvá s dubom a vo vyšších polohách s dubom, jedľou, bukom, hrabom, lipou a javorom, prípadn. na temenách skál s pôvodnou borovicou.

Rozsutec

Svojrážna, veľmi hodnotná časť pohoria s význačnými, chránenými i endemickými rastlinnými i živočíšnymi druhmi a spoločenstvami, geologickými a geomorfologickými útvarmi.

Chleb

Kryštallické i mezozoické horniny, zachovalé porasty bučín, javorín, jedlín a jarabinových smrečín s prechodom do kosodreviny a alpínskych lúk. Zachovalý komplex rastlinných spoločenstiev veľmi pestrého zloženia podľa vegetačných stupňov a ekologických radov, vo veľkom výškovom rozpätí a na rozličnom geologickom podloží.

Prípor

Prírodné spoločenstvá jedľovo-bukového lesa a pásma kosodreviny s výskytom zriedkavých druhov rastlín a živočíchov.

Suchý

Vzácný súbor lesných a kosodrevinových spoločenstiev na rozmanitom horninovom podklade miestami s porastami pralesovitého rázu, väčšinou so zachovanou hornou hranicou lesa a výraznými geomorfologickými formami.

Veľká Bránica

Zachovalý komplex bučín na vápnitých horninách je ukážkou pôvodných lesov, ktoré siahali až na hornú hranicu lesa. Napriek tomu, že je pásmo kosodreviny a smreka umelo odstránené, sú lesy rezervácie cennou ukážkou zachovanej štruktúry lesov.

Regionálne biocentrum Okružlica-Mravečník

zachovalé lesné i nelesné rastlinné spoločenstvá, svahové prameniská. Výskyt ohrozených druhov rastlín.

Nadregionálny biokoridor Prepojenie Kysucké Beskydy - Krivánska Fatra

umožňuje pohyb terestrických živočíchov, významný biokoridor najmä pre veľké cicavce – (medveď).

Regionálny biokoridor vodný tok Varínka a Struháreň

hydricko-terestrický biokoridor, zachovalé údolie, horný tok takmer bez bariér s významnými brehovými porastami a biotopmi európskeho významu, dolný tok regulovaný.

Genofondová lokalita Okružlica – Mravenčík

Zachovalé lesné i nelesné rastlinné spoločenstvá, svahové prameniská. Výskyt ohrozených druhov rastlín.

Genofondová lokalita Lutiše, Mičianovci

Prirodzené lúčne a pasienkové biotopy s vysokou diverzitou rastlinných druhov na teraskách, s bohatými populáciami ohrozených a chránených druhov rastlín. Podmáčané lúčne spoločenstvá.

Genofondová lokalita Hate (CHA)

Slatiny zväzu *Caricion davallianae* s chránenými druhmi rastlín – *Epipactis palustris*, *Pedicularis palustris*, *Pinguicula vulgaris*, *Dactylorhiza majalis* a i., páperníky, ostrice.

Genofondová lokalita Nižné Kamence, Chotárne

Lúky na terasách so zachovaným tradičným spôsobom obhospodarovania a výskytom chránených druhov rastlín.

Genofondová lokalita Tiesňavy (NPR)

Pestré skalné a bylinné spoločenstvá, rokliny. Výskyt ohrozených druhov rastlín i živočíchov: *Cypripedium calceolus*, *Crepis jacquinii*, *Dryas octopetala*, *Pinguicula alpina*, *Ranunculus oreophilus*, *Gentiana clusii*, *Leontopodium alpinum*, *Primula auricula*, *Pulsatilla slavica*, *Aquilegia vulgaris*, *Pinus mugo*, *Taxus baccata*, *Aquila chrysaetos*, *Corvus corax*, *Parnassius apollo*, *Amelanchier ovalis*, *Erysimum wittmannii*, *Carex humilis*.

6.7. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrohistorické hodnoty územia

Obyvateľstvo

Obec Terchová má v súčasnosti 4 069 obyvateľov, pričom jej celková rozloha je 84,54 km². Priemerná hustota osídlenia obce tak neprevyšuje celoslovenský priemer (110 obyvateľov na km²), dosahuje hodnotu 48 obyvateľov na km².

Analýza vekovej štruktúry ukazuje, že do vekovej kategórie 0-59 rokov prevláda v obci mužské pohlavie, v období od 20 do 25 rokov a v období 35 do 39 rokov sú počty medzi mužským a ženským pohlavím vyrovnané. Od roku 60 a vyššie začína prevládať ženské pohlavie nad mužským. V tomto prípade aj tu je možno sledovať jav tzv. mužskej nadúmrtosti, kedy po vekovej kategórii 55 – 59 rokov začínajú v obci výraznejšie prevládať ženy.

Priemerný vek obyvateľov obce Terchová je 37 rokov. Najvyšší podiel je obyvateľstva v produktívnom veku (cez 60%). Z hľadiska ekonomickej aktivity je tento stav priaznivý. Čo sa však týka samotného veku obyvateľov obce Terchová možno skonštatovať, že obec má v porovnaní s celoslovenským priemerom (okolo 100 %) horší index starnutia, a to vyše 101,91 %.

Podľa národnostného zloženia vyše 99% všetkého obyvateľstva obce predstavujú obyvatelia slovenskej národnosti. Druhou najpočetnejšou národnosťou je česká národnosť.

Čo sa týka náboženskej štruktúry obce Terchová, prevláda rímskokatolícke vierovyznanie.

Zo všetkých ekonomicky aktívnych obyvateľov obce Terchová veľká časť odchádza za prácou mimo svoju obec. Najčastejšie je to do mesta Žilina, prípadne do susedných obcí. Týka sa to hlavne takých odvetví hospodárstva ako priemyselná výroba a stavebníctvo.

Osídlenie

Zakladajúca listina obce pochádza z roku 1580. Obec vznikla v súvislosti s tzv. valašskou kolonizáciou. O výskyte ľudí v území sú dôkazy už z dávnejšieho obdobia. Najstarším nálezom je železný hrot kopije z rímskej doby.

Valašská osada sa vyvinula na pastiersko-roľnícku. Osídlenie poznačil príliv nových usadlíkov, Valachov, v 17. stor., morová epidémia v 2. pol. 19. stor., vypálenie obce počas 2. sv. vojny.

Súčasná hospodárska štruktúra obce Terchová je výsledkom dlhého historického vývoja, počas ktorého sa však štruktúra hospodárstva obce výrazne nezmenila. Obec si dlho zachovávala typický poľnohospodársky ráz. V posledných rokoch sa ale aj v samotnej obci a v jej okolí začal prejavovať rozvoj cestovného ruchu a príchod zahraničných firiem a investícií.

Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

Územie obce Terchová bolo poľnohospodársky využívané už od najstarších čias. Poľnohospodárska pôda ma v obci stále dominantné postavenie, obec však nepatrí medzi významné poľnohospodárske oblasti Slovenska. V dôsledku fyzicko-geografických pomerov patrí Terchová do typu rastlinnej produkcie so strednou intenzifikáciou, s malou produkciou, trhovosťou a efektívnosťou priamych nákladov. Čo sa týka štruktúry rastlinnej produkcie, je pasienkarsko-lúčno-zemiakarska. Obec sa zaraďuje do zemiakarsko-ovsenej oblasti. Rastlinná výroba je zameraná hlavne na pestovanie nenáročných poľnohospodárskych plodín ako zemiakov, krmovín a menej náročných obilnín. Živočíšna výroba sa zameriava na chov oviec a dobytky. V katastri obce Terchová sa nachádza jedno poľnohospodárske družstvo.

Lesy tvoria cez 50 % rozlohy obce Terchová. S týmto podielom sa spájajú aj veľké zásoby dreva. Jeho ťažbu však na území do značnej miery obmedzujú chránené územia. Preto majú lesy v tejto oblasti skôr protieróznú a protilávinovú, vodohospodársku a výchovno-výskumnú funkciu. Najrozšírenejšou drevinou je buk a smrek. Lesy tu predstavujú výrazný rozvojový potenciál tohto územia, nakoľko sú trvalo obnoviteľným zdrojom so širokým využitím. Pokiaľ je rozvoj lesného hospodárstva nasmerovaný na obnoviteľnosť týchto zdrojov, vytvára aj dodatočné pracovné príležitosti. V obci Terchová sa nachádza pila v osade Šípková.

Priemysel

V okolí Terchovej pôsobí viacero spoločností, zameraných na spracovateľský, drevospracujúci, stavebný, energetický, chemický priemysel, odpadové hospodárstvo. Významné postavenie v širšom priestore má automobilový priemysel.

Podnikateľské subjekty

V obci pôsobí niekoľko sto ekonomických subjektov, z ktorých najviac podniká v oblasti stavebníctva, veľkoobchodu a maloobchodu, opravy motorových vozidiel, spotrebného tovaru a priemyselnej výroby. Z hľadiska právnej formy prevažujú fyzické osoby. Predstavujú vyše 80% všetkých ekonomických subjektov v obci. Okrem nich v obci pôsobia samostatne hospodáriaci roľníci, spoločnosti s ručením obmedzeným a rôzne združenia.

Z hľadiska počtu zamestnancov pôsobia v obci hlavne malí podnikatelia – živnostníci bez zamestnancov a malé ekonomické subjekty - do 4 zamestnancov. Veľké zastúpenie predstavujú subjekty s nezisteným počtom zamestnancov.

Doprava

Z dopravného hľadiska leží obec Terchová mimo nadregionálne významných trás. V blízkosti katastra sa však nachádzajú dva významné multimodálne koridory. Jedná sa o multimodálny koridor, spájajúci Bratislavu – Žilinu – Košice – Užhorod. Tento tvorí významnú komunikačnú líniu a vedie ním hlavný cestný a železničný ťah spájajúci Žilinskú kotlinu s ostatnými regiónmi. Druhým multimodálnym koridorom je koridor s trasou Gdaňsk – Warszaa – Katowice – Žilina. Katastrom obce prechádza štátna cesta II. triedy č. II/583. Táto spája Žilinu – Terchovú – Párnicu.

Obec je dopravne napojená predovšetkým cestnými komunikáciami, železničná trať obcou neprechádza. Najbližšia železničná stanica je vo Varíne, nie je to však stanica pre rýchliky ani IC súpravy.

Na území obce Terchová je prevádzkovaný špeciálny druh dopravy v podobe horských lanoviek, ktoré slúžia najmä pre zabezpečenie dopravy vyznávačov zimných športov na zjazdovky lyžiarskeho strediska Vrátna.

Technická infraštruktúra

Zásobovanie pitnou vodou sa uskutočňuje zo zdroja na vlastnom území obce. Je ním vodný zdroj Krivánska Rizna v Terchovej.

V obci je vybudovaná kanalizačná sieť, ktorá je pripojená k čističke odpadových vôd.

Obec Terchová je elektrifikovaná na 100%. Elektrickú energiu zabezpečuje tepelná a vodná elektráreň v Žiline. Elektrickou energiou je obec zásobovaná cez transformačnú stanicu, ktorá sa nachádza v katastrálnom území obce Varín (400/110 kV) a je uzlom nadradenej prenosnej sústavy Slovenskej republiky. Elektrické rozvody a rozvody verejného osvetlenia sú riešené vzdušnými rozvodmi.

Obec je plynofikovaná, a to prostredníctvom strednotlakového plynovodu s priemerom DN 50mm a pracovným pretlakom PN 100kPa. Z hľadiska nadradenej plynárenskej sústavy je hlavným zdrojom zemného plynu v obci medzištátny VTL plynovod Bratstvo s prepojovacím VTL plynovodom Severné Slovensko. Celkovú dodávku a spotrebu zemného plynu zabezpečuje plynovod DN 500 PN 64 MP s trasou okolo Varína (t.j. plynovod Severné Slovensko). V katastri obce sa nachádza jedna regulačná stanica zemného plynu.

Zásobovanie teplom sa realizuje prostredníctvom rozvodu elektriny, CZT, rozvodu plynu alebo palivami (koks, uhlie, oleje, P-B). V obci prevláda decentralizované až individuálne zásobovanie teplom.

Obec Terchová je pokrytá signálom všetkých slovenských mobilných operátorov.

Školstvo

Obec pre potreby školskej dochádzky a predškolskej prípravy prevádzkuje ZŠ s MŠ.

Zdravotníctvo a sociálna pomoc

Zdravotnícke služby poskytuje Obvodné zdravotné stredisko v Terchovej. Okrem tohto strediska, sú ďalšie sústredené v okolitých obciach.

V Terchovej sa nachádza i dom dôchodcov a domov sociálnych služieb pre dospelých s celoročným pobytom.

Cestovný ruch a rekreácia

Z hľadiska prírodných predpokladov pre cestovný ruch disponuje Terchová obrovskými možnosťami celoročného turistického vyžitia. Jeho potenciál je rozdelený do dvoch oblastí: letná rekreácia (turistika, cykloturistika, mototuristika, horolezectvo, rekreácia spojená s kúpaním, rybolov, jazdectvo, poľovníctvo, hubárstvo) a zimná rekreácia (turistika, zimné športy a rekreácia).

Katastrálnym územím Terchovej prechádza množstvo značkových, ale aj neznačkových turistických chodníkov. Nájdeme tu 2 náučné chodníky charakteru populárno-náučnej exkurzie, ktoré prostredníctvom informačných panelov osadených v teréne sprostredkovávajú prírodné a kultúrno-historické pomery miestneho regiónu: náučný chodník Jánošíkovým chotárom v dĺžke 13, 5 km a 6 hod., 10 informačných panelov zameraných na históriu obce Terchová, na ľudového hrdinu Juraja Jánošíka, ľudové zvyklosti a tradície, folklór a ľudovú architektúru a na miestnu faunu a flóru a náučný chodník Štefanová - Podžiar - Dolné Diery - Nové Diery - Podžiar – Štefanová (Hotel Boboty) – v dĺžke 3 km a 2 hodiny, 10 informačných panelov.

Celkovo v okolí tejto oblasti sa ponúka okolo 150 km turistických značkových chodníkov (v Nrodnom parku Malá Fatra je to okolo 230 km). V tejto súvislosti sú mimoriadne turisticky atraktívne a vyhľadávané národné prírodné rezervácie Tiesňavy a Rozsutec.

Z pohľadu cykloturistiky je celá skúmaná oblasť prepojená sieťou cyklotrás a poskytuje zaujímavé možnosti pre horskú, ako aj cestnú cykloturistiku.

Hornatý, členitý reliéf je významný nielen pre letnú pešiu turistiku či už vyššie spomenutú cykloturistiku, ale ponúka aj viaceré horolezecké možnosti.

Okrem letnej rekreácie v obci Terchová je i veľa možností pre zimnú rekreáciu. V blízkom okolí obce sú výborné možnosti prevádzkovania zimných športov (lyžiarske vleky, sedačková a kabínková lanovka na Chleb s celoročnou prevádzkou, snowboardový park, bordercrossová dráha, bežecké trate, sánkarské trate, skialpinistické trasy a pod.). Celkovo je to cez 10 km zjazdoviek. Z nich je najvyššie položená a najnavštevovanejšia Vrátna (vo výške 620 – 1709 m n. m.), ktorá ponúka možností tak pre skúsených lyžiarov, ako aj pre začiatočníkov, snowboardistov či priaznivcov extrémneho lyžovania a skialpinizmu.

Obec Terchová disponuje veľkým množstvom ubytovacích a stravovacích kapacít. Je rozvinutá individuálna chatová rekreácia a chalupárstvo. Drevené domy pôvodných obyvateľov sú súčasnými majiteľmi prispôbované k možným potrebám a rozvoju vidieckej turistiky a ubytovania v súkromí.

V obci Terchová sa nachádza turisticko-informačná kancelária. V obci sa taktiež prevádzkuje pošta a peňažné pobočky.

Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti

V strede obce sa nachádza rímskokatolícky kostol, vyprojektovaný renomovaným Ing. Milanom Harmincom, ktorý zasvätili sv. Cyrilovi a Metodovi. V kostole je drevený betlehem v z roku 1967.

V obci sa nachádza Pamätná izba Juraja Jánošíka zriadená v múzeu na obecnom úrade, pamätná tabuľa Juraja Jánošíka v starej škole v Terchovej, kultúrny dom, amfiteáter, obecná knižnica, kino. V obci sa nachádzajú agroturistické areály s možnosťou jazdy na koňoch.

V obci pracujú záujmové združenia, kluby, kultúrne súbory a s nimi súvisiace pravidelné spoločenské a kultúrne podujatia: každoročné folklórne slávnosti (Cyrilometodské dni, Jánošíkove dni, Fašiangy a i.), podujatia (Gazdovské kone, Kosenie kosou, Country fest Rozmarín, Deň Sv. Huberta, Staré nōty mladých strún Európy, Terchovský budzogáň, Beh na Poludňový Grúň) a Medzinárodné sochárske sympóziu. Dodnes sa zachovali niektoré úkony tradičného rodinného, výročného i pracovného zvykoslovia (koledovanie na Štedrý deň, vitie vencov na Jána a podobne). Terchová je známa malou sláčikovou hudbou, ktorej sa i teraz ochotnícky venuje až niekoľko desiatok rodín.

V oblasti športového vyžitia je možné v obci je možné uskutočňovať pohybové aktivity na tomto účelu slúžiacim športoviskám: futbalové ihrisko, miniihrisko, tenisový kurt, telocvičňa, relaxačno-informačné centrum (vodný svet, športová hala).

Terchová je rodiskom Juraja Jánošíka (1688 – 1713) a Františka Adama Kollára (1718 – 1783), pedagóga a historika.

Archeologické náleziská

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne objekty ani historická zeleň, zapísané na Ústrednom zozname pamiatkového fondu, ani archeologické národné kultúrne pamiatky. Takisto sa tu nenachádzajú lokality evidované v Centrálnej evidencii archeologických nálezísk na Slovensku.

Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne paleontologické náleziská a významné geologické lokality.

6.8. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia

Na znečisťovaní životného prostredia sa podieľa priemyselná činnosť, poľnohospodárstvo, doprava, ukladanie odpadov, osídlenie a cestovný ruch.

Na stav ovzdušia vplývajú rôzne zdroje znečistenia v samotnej obci, automobilová doprava a tiež prenos emisií zo vzdialených zdrojov.

Podľa Slovenského hydrometeorologického ústavu sú v Žilinskej kotline nevhodné rozptyľové podmienky emisií. Jedná sa hlavne o početné stavy bezvetria a malých rýchlostí vetra do 2 m/s. Slabé prevetrávanie je okrem toho znásobované častými inverznými stavmi atmosféry, ktoré zabraňujú rozptylu emisií škodlivých látok vo vyšších vrstvách atmosféry. Tie sa potom koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. To spôsobuje početné inverzie, ktoré sa vyskytujú hlavne na jeseň a v zime, a to vo večerných a nočných hodinách. K najväčším znečisťovateľom ovzdušia obce Terchová patria podniky vo Varíne, v Žiline, v Mojšovej Lúčke atď.

Horninové prostredie postihujú geodynamické procesy, prevažne zosuvy a erózne procesy.

Najpočetnejšie a najrozsiahlejšie zosuvy vznikajú v územiach s ílovcovým vývojom, v územiach budovaných drobnorytmickým flyšom a na takých svahoch, ktoré režu čelá, alebo bloky vrstiev. K rizikovým oblastiam patrí aj tektonický styk jadrových pohorí s kotlinami a ostatné zlomové poruchy, na ktorých sa prejavuje neotektonický pohyb (1-3mm/rok) a oblasti zvýšenej seizmicity.

Mnoho zosuvov je stabilizovaných, ale môžu sa aktivizovať. K aktívnym zosuvom patria napr. martinský zosuv Podstráne, aktivizovaný na báze neotektonických pohybov, zosuv Okoličné a plošné prúdové zosuvy v okrese Čadca. Prevažná časť zosuvov má charakter plošných zemných prúdov, s charakteristickou odtrhovou hranou.

K ostatným svahovým deformáciám patria blokové rozsadliny zvetralých skalných a poloskalných hornín, opadávanie, skalné rútenie, lavíny, kamenito-bahnité prúdy, zliezanie a pod..

Výrazne k degradácii územia prispieva erózia na vegetáciou nechránených svahoch hlavne vo vysokých polohách, kde je často skombinovaná aj so zošľapávaním na turistických chodníkoch. Vytváranie erózných rýh je viazané na nespevnené sedimenty terciéru, prípadne kvartérne pelitické sedimenty s väčšou mocnosťou a miernym sklonom svahu. Ich najväčšia početnosť je zistená vo vonkajšom flyšovom pásme. Prejavy erózie sú viditeľné najmä po prudkých prírvalových dažďoch. V najvyšších polohách je reliéf opracovávaný činnosťou snehu a mrazu.

Nie sú známe indície kontaminácie horninového prostredia riešeného územia.

Pôdy záujmového územia, hlavne v období bez vegetačnej pokrývky, sú náchylné na urýchlenú plošnú a líniovú vodnú eróziu, v kotlinovej časti aj na veternú eróziu, možno ich označiť za ohrozené z tohto hľadiska. Erózia postihuje predovšetkým odlesnené oblasti flyšového pásma, nakoľko mieru zraniteľnosti pôd okrem samotných pôdnych vlastností ovplyvňuje aj charakter vegetačnej pokrývky a využívania územia. Väčšina plôch záujmového územia je zatrávnená, čo je z hľadiska degradačných procesov na pôde najoptimálnejšie využívanie. Na ornej pôde je náchylnosť k degradácii veľká, treba tu uplatniť zásady optimálnej priestorovej štruktúry a využívania územia. Veterná erózia sa v širšom území významnejšie neprejavuje.

Z hľadiska odolnosti voči kompácii sú pôdy stredne odolné (kambizeme, rendziny), fluvizeme sú málo odolné (najnáchylnejšie). Z hľadiska odolnosti voči acidifikácii sú menej odolné fluvizeme, odolnejšie z hľadiska tohto negatívneho vplyvu sú kambizeme, najodolnejšie sú rendziny. Na intoxikáciu sú najviac náchylné fluvizeme, menej kambizeme, najodolnejšie sú rendziny.

Čo sa týka znečisťovania pôd v danej oblasti, najväčší podiel má predovšetkým rastlinná výroba, a to cez používanie hnojív a rôznych ochranných chemických prostriedkov (herbicídy, insekticídy a pod.), ktorá zaťažuje pôdny pokryv, vegetáciu a podzemné vody. Posledné obdobie je však charakterizované znižovaním dávok chemikálií do pôdy. Na území okresu Žilina sa vyskytujú pôdy zaradené podľa rozhodnutia MP SR č. 531/1994-540 do kategórie A, A1, teda pôdy rizikové, s možným negatívnym vplyvom na životné prostredie, čo znamená, že obsah najmenej jednej z rizikových látok prekračuje limit A,A1, až po limit B. Neboli zistené kontaminované pôdy kategórie B a C.

Na plošnej kontaminácii pôd sa podieľajú najväčšou mierou tieto činitele:

- výskyt prirodzenej kontaminácie pôd rizikovými prvkami z geochemických anomálií
- vplyv globálnych emisií pochádzajúci prevažne zo zahraničných zdrojov a prejavuje sa zvýšeným obsahom Cd, Pb, Cr, As
- vplyv vnútroštátnych zdrojov s lokálnym až regionálnym dosahom, pochádzajúci z rôznych druhov metalurgického a iného priemyslu, ako aj z teplární

- vplyv poľnohospodárstva (najmä na obsah Cd z fosforečných hnojív)
- vplyv emisií z dopravných prostriedkov.

Zvýšené hodnoty rizikových látok nad limitnými hodnotami treba považovať za dôsledok vplyvu imisií, ale na mnohých miestach aj ako prejav prirodzených endogénnych geochemických anomálií. Takto boli vyššie obsahy Ni zistené v oblasti Malej Fatry, ktorá je prirodzenou endogénnou geochemickou anomáliou. Z organických polutantov sú v pôdach hlavne polycyklické aromatické uhľovodíky (PAU). Najvyššie hodnoty PAU sú najmä na fluvizemiach, v nivách, lokálne aj v luvizemiach a kambizemiach a v okolí priemyselných centier.

Prevažujúcimi kontaminantmi monitorovaných poľnohospodárskych pôd sú olovo a hlavne kadmium. Nadlimitné namerané hodnoty neprekračujú významnejšie limit A1. Dominujúcimi kontaminantmi lesných pôd sú kadmium, ortuť a predovšetkým olovo.

Z hľadiska kvalitatívnych tried poľnohospodárskych pôd, v zmysle § 12 zákona NR SR č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, podľa ktorého sú osobitne chránenými pôdami pôdy patriace do prvej až štvrtej skupiny uvedenej v prílohe 3 uvedeného zákona, sú teda poľnohospodárske pôdy záujmovej lokality zaradené do kategórie 6 až 9, teda menej hodnotné kategórie poľnohospodárskych pôd.

Na kvalitu povrchových vôd vplývajú hlavne priemysel. V Žilinskom kraji sa nachádzajú 3 veľké priemyselné zoskupenia: Žilina, Martin a Ružomberok a tieto sa významne podieľajú na znižovaní kvality vody vo Váhu. Najväčšími znečisťovateľmi sú priemyselné podniky, vodárenské spoločnosti (čistiarene odpadových vôd), skládky a samotné sídla, ktoré nemajú vybudovanú kanalizáciu, a tak vypúšťajú odpadové vody priamo do vodných tokov. K plošnému znečisteniu prispieva najmä poľnohospodárska výroba. Najväčší podiel má predovšetkým rastlinná výroba, a to cez používanie hnojív a rôznych ochranných chemických prostriedkov (herbicídy, insekticídy a pod.), ktorá zaťažuje pôdny pokryv, vegetáciu a podzemné vody. Znečisťujúce látky sa do vodných tokov dostávajú nepriamo cez infiltráciu do podzemných vôd a splachom kontaminovanej pôdy. K týmto zdrojom patria poľnohospodárske objekty s nedostatočným skladovaním hnojív, priepustnosťou močovkových nádrží, silážnych žľabov a pod.

Menšími zdrojmi znečistenia, ale nebezpečnými, sú skládky odpadov, ktoré nie sú zabezpečené proti úniku skládkových vôd do podlažia a následne do povrchových tokov. Typické sú smetiská domového odpadu na brehoch vodných tokov.

Kvalita vody vo vodných tokoch je priamo úmerná lokalizácii zdrojov znečistenia. Samočistiaca schopnosť riek nestačí na vypúšťanie takého množstva odpadových vôd. Rieka Váh je v hornom úseku znečisťovaná odpadovými vodami. V hornom úseku je rieka Váh zaradená takmer vo všetkých skupinách ukazovateľov do II. – III. triedy kvality vody. V skupine mikrobiologických ukazovateľov je Váh zaradený do IV. triedy kvality. V skupine anorganické a organické mikropolutanty v hornom úseku je zaznamenané zhoršenie z I. na III. triedu kvality zvýšením koncentrácií Hg a NELUV.

Na zaradení prítokov Revúca, Orava, Varínka a Rajčianka... do IV.a V. triedy čistoty sa podieľajú predovšetkým ukazovatele skupiny E – koliformné baktérie.

Problémy s kvalitou podzemných vôd sú v alúviách vodných tokov. Tieto plochy sú často využívané pre hospodárske aktivity. Kontaminácia podzemných vôd je vysoko pravdepodobná v priestore priemyselných zón. Podlažie je tu znečisťované po celé desaťročia odpadmi z výroby, ktorá sa tu nachádza (chlórované uhľovodíky, sírany, ropné látky, ťažké kovy a iné špecifické znečistenie). V mnohých prípadoch sa jedná o staré environmentálne záťaž horninového

prostredia v kvartérnych sedimentoch. Znečistenie sa viaže aj na hospodárske dvory (živočíšne exkrementy, stanice pohonných hmôt).

K najväčším zdrojom znečistenia podzemných vôd patria predovšetkým veľké prevádzky v Žiline (PCHZ, PT, SEZ Tepláreň, Slovena, ZVL...), Asanačný a kafilérny podnik Mojšová Lúčka a iné.

Medzné hodnoty významnej vodohospodárskej oblasti Riečne náplavy Varínky od Varína po Hlohovec podľa STN 75 111 prekračujú hlavne ukazovatele Fe_{celk} , Mn a NEL_{UV} , ojedinele sírany, dusičnany a hliník. Sú tu nadlimitné hodnoty NEL_{UV} a zvýšené hodnoty Fe a Mn.

Stav ovzdušia je ovplyvnený predovšetkým priemyselnou výrobou. K najväčším znečisťovateľom ovzdušia obce Terchová patrí firma DOLVAP Varín a Píla Varín, ale aj neďaleké podniky v meste Žilina ako Žilinská teplárenská, Aquachemia s.r.o. a VAS Mojšova Lúčka. V regionálnom meradle sa uplatňujú škodliviny zo spaľovacích procesov, oxid siričitý, oxidy dusíka, uhľovodíky, ťažké kovy.

Znečistenie emisiami SO_2 je spôsobené stacionárnymi zdrojmi, v prevažnej miere sú to veľké a malé ZZO. Najvýznamnejším zdrojom emisií NO_x a CO je cestná doprava. Emisie tuhých znečisťujúcich látok sú v najväčšej miere produkované malými ZZO.

U všetkých základných znečisťujúcich látok bol v ostatnom období zaznamenaný mierny pokles v množstve emisií, okrem CO, kde došlo k značnému nárastu oproti predchádzajúcim rokom. Tento klesajúci trend je pozorovaný vďaka legislatívnym a technologickým opatreniam na ochranu ovzdušia.

Okrem uvedených zdrojov sa na znečisťovaní ovzdušia podieľajú aj lokálne zdroje (domáce kúreniská).

Na trvalom pôsobení zvýšeného obsahu škodlivín v ovzduší sa okrem miestnych zdrojov znečisťovania podieľajú aj diaľkovo prenášané imisie znečisťovateľov pôvodom z priemyselných aglomerácií Poľska (oblasť Katowic) a Českej republiky (oblasť Ostravska).

Na imisnú situáciu majú značný vplyv morfológicko-klimatické pomery územia. Imisná situácia je závislá aj od ročného obdobia, kedy najmä vykurovacia sezóna je riziková ako z hľadiska produkcie emisií z energetických zdrojov, tak aj z hľadiska poveternostných stavov (výskyt hmiel a inverzií). V Žilinskej kotline sú nevhodné rozptyľové podmienky emisií. Jedná sa hlavne o početné stavy bezvetria a malých rýchlostí vetra do 2 m/s. Slabé prevetrávanie je okrem toho znásobované častými inverznými stavmi atmosféry, ktoré zabraňujú rozptylu emisií škodlivých látok vo vyšších vrstvách atmosféry. Tie sa potom koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. To spôsobuje početné inverzie, ktoré sa vyskytujú hlavne na jeseň a v zime, a to vo večerných a nočných hodinách.

Zraniteľnosť bioty závisí od stupňa antropizácie a spôsobu hospodárenia v území. Tieto môžu byť príčinou mechanického poškodzovania až ničenia vegetácie, ale aj pôvodcom rušenia voľne žijúceho živočíšstva.

Priamo na dotknutej lokalite nie je evidentné žiadne vážne narušenie biotopov, zdravotného stavu porastov nelesnej drevinovej vegetácie a vyskytujúcej sa bioty. V blízkosti navrhovanej výstavby bol zaznamenaný výskyt rastlín z čeľade vstavačovité – *Orchidaceae*.

Ohrozenosť voľne žijúcich rastlín a rastlinných spoločenstiev má mnoho príčin, najdôležitejším faktorom však je ničenie prirodzeného prostredia (rekreáciou a turistikou, poľnohospodárskou a priemyselnou výrobou, záberom nových plôch pre výstavbu...).

V ostatných rokoch k takýmto faktorom pristupuje aj výskyt a šírenie invázných druhov, tj. nepôvodných druhov rastlín, ktoré hromadne prenikajú do prostredia (spoločenstiev,

ekosystémov), kde pôvodne nežili, pričom ohrozujú, vytláčajú pôvodné druhy rastlín. V lokalite Terchová bol zaznamenaný výskyt boľševníka obrovského (*Heracleum mantegazzianum*).

Lesné porasty majú prevažne zmenenú druhovú skladbu, často sú sekundárnou monokultúrou smreka. Majú však pomerne vysoký stupeň stability a nízky stupeň citlivosti na vonkajšie vplyvy. Sú zasiahnuté imisiami, miestami je zaťaženie veľmi vysoké, niekoľkonásobne prekračuje limitné hodnoty. Porasty sú zaťažené ťažkými kovmi, predovšetkým ortuťou, ale aj niektorými ďalšími (Cd, Cr, V, Cu, Ni, Pb, Zn a Fe).

V území sa nenachádzajú žiadne dominantné, ani iné prvky krajinej štruktúry, ktoré by negatívne pôsobili z hľadiska krajinej scenérie, krajinného rázu a obrazu, práve naopak vyskytujú sa tu významné krajinné prvky charakteru prírodných dominánt (hrebene), umelých dominánt (socha Jánošíka) a historické krajinné štruktúry (terasy, mozaiky..).

Zdravotný stav obyvateľstva je, okrem množstva iných faktorov, do značnej miery ovplyvnený pôsobením faktorov životného prostredia. K najvýraznejším patria znečistenie ovzdušia, vôd, pôd, bioty, ale aj hluk, žiarenie, zápach, vizuálny impakt, celková nepohoda atď.

Na zvýšenej hladine hluku sa rozhodujúcou mierou podieľa doprava, v prvom rade cestná. K stacionárnym zdrojom hluku sa zaraďujú prevádzky, lokalizované v blízkosti obytných zón. Z hľadiska radónového ohrozenia a žiarenia nie je obyvateľstvo ohrozené nad prípustnú mieru.

Z hľadiska faktorov životného prostredia vystupuje do popredia hluková záťaž a emisie, čo môže následne viesť k zvýšeniu najmä kardiovaskulárnych ochorení, ale môže byť zaznamenaný aj vyšší prípad neuróz a pod. V prípade emisií môže ísť o zvýšený výskyt respiračných ochorení.

Z hľadiska zdravotného stavu obyvateľstva patrí územie k oblastiam s priemernými až hodnotami relevantných ukazovateľov, v mnohých predstavuje pozitívne hodnoty.

Celkovo možno kvalitu životného prostredia dotknutého územia, aj jeho bezprostredného okolia, považovať za priaznivú pre zdravie ľudí, záujmové územie nepatrí medzi environmentálne zaťažené a environmentálne problémové územia.

IV. Vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva vrátane kumulatívnych a synergických

Vplyvy na obyvateľstvo

Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti neočakávame negatívny vplyv na obyvateľstvo.

V etape výstavby bude v hodnotenom priestore výraznejší pohyb stavebných mechanizmov. Tieto hlukom, vibráciami a sprostredkovane znečistením ovzdušia prašnosťou a výfukovými plynmi negatívne ovplyvnia kvalitu životného prostredia a pohodu obyvateľov návštevníkov hodnotenej lokality.

Takýto vplyv bude len minimálny, dočasný a krátkodobý. Intenzita záťaže nebude predstavovať riziko ohrozenia zdravotného stavu obyvateľstva.

Počas prevádzky nepredpokladáme žiadne negatívne vplyvy na obyvateľstvo. Navrhované objekty budú vybavené bežným technickým vybavením pre takýto typ objektov. Všetky zariadenia budú spĺňať hygienické a technické predpisy platné v SR.

Pozitívnym vplyvom bude poskytovanie športových, relaxačných a náučných služieb.

Negatívne vplyvy na zdravotný stav obyvateľstva a návštevníkov sa na základe vyššie uvedených skutočností nepredpokladajú.

Vplyvy na horninové prostredie a georeliéf

Navrhovaná činnosť zasiahne do existujúcej konfigurácie georeliéfu a do horninového prostredia dotknutej lokality, v súvislosti s realizáciou výkopových prác pre zasadenie niektorých navrhovaných objektov. Zásahy do terénu budú len minimálne nevyhnutné.

Výkopová zemina bude využitá v rámci následných terénnych a sadových úprav, vplyv na georeliéf a horninové prostredie bude síce pravdepodobne trvalý, ale nie výrazný, nezvýši mieru súčasného antropického vplyvu na vznik geodynamických javov, takisto nepredpokladáme znečistenie existujúceho horninového prostredia. Takéto riziko hrozí len v prípade havarijnej situácie.

Počas prevádzky sa negatívne vplyvy na reliéf a horninové prostredie nepredpokladajú.

Vplyv realizácie zámeru na nerastné suroviny a ich ložiská je vylúčený.

Vplyvy na ovzdušie a miestnu klímu

Nepredpokladá sa, že navrhovaná činnosť bude mať významný negatívny vplyv na ovzdušie. Určitý vplyv na ovzdušie bude mať výstavba navrhovanej činnosti, kedy bude lokalita zasiahnutá zvýšenou prašnosťou a výfukovými plynmi zo stavebných mechanizmov, v priebehu prevádzky z automobilov návštevníkov. Tieto vplyvy budú obmedzené len na okolie areálu a nedosiahnu takú intenzitu, ktorá by sa prejavila v ovzduší širšieho okolia.

Navrhované zariadenie nebude mať vplyv na miestnu klímu.

Vplyvy na vodu

Na základe charakteru navrhovanej činnosti možno predpokladať, že v prípade štandardnej prevádzky nevznikne situácia, ktorej dôsledkom by došlo k akémukoľvek ohrozeniu kvantity či kvality povrchových a podzemných vôd, či k ovplyvneniu ich režimu.

Navrhovaná prevádzka nepočíta s manipuláciou s látkami škodiacimi vodám. Na zásobovanie vodou bude používaná voda z existujúcich objektov komplexu Vršky, ktorý je napájaný z verejného vodovodu, odvod splaškových vôd je zabezpečovaný do existujúceho kanalizačného systému, dažďové vody zo strechy sa budú odvádzať na terén, do rigolu pozdĺž cesty.

Potenciálne znečistenie ropnými látkami z prevádzky motorových vozidiel návštevníkov možno pokladať za málo pravdepodobné.

Počas výstavby existuje určité riziko znečistenia pôd a následne aj vôd v dôsledku činnosti stavebných mechanizmov, čo je však tiež málo pravdepodobné.

Z dôvodu realizácie zámeru nie je potrebný výrub drevín, čo by oslabilo vodoochranné funkcie a retenčnú schopnosť územia. Zmena odtokových pomerov z tohto dôvodu je vylúčená.

Vplyvy na pôdu

Priamo pod niektorými navrhovanými stavbami dôjde k odstráneniu ornice, tento zásah je trvalý. Na ostatných plochách dotknutej lokality sa z výraznejších negatívnych vplyvov na pôdu počas štandardnej prevádzky predpokladajú najmä mechanické poškodenie pohybom návštevníkov, zhutnenie. Počas výstavby, čo sa však nepredpokladá, môže nastať výraznejšie negatívne ovplyvnenie v prípade havarijnej situácie. Pri výdatnejších zrážkach na plochách s odstránenou vegetačnou pokrývkou, je možné očakávať erózne procesy.

Pri dodržaní odporúčaných eliminačných opatrení nebudú mať uvedené vplyvy výrazne negatívny dopad, budú minimálne, dočasné a vratné.

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Realizácia navrhovaného zariadenia bude mať určitý vplyv na existenciu fauny a flóry na dotknutom území. V blízkosti sa vyskytujú vzácne rastliny z čeľade vstavačovitých – *Orchidaceae* - výskyt biotopu európskeho významu Lk1 – nížinné a podhorské kosné lúky, ktorý je zároveň biotopom národného významu druhov *Gladiolus imbricatus*, *Gymnadenia densiflora*, *Dactylorhiza fuchsii*, *Orchis mascula*, *Traunsteinera globosa* a prioritného druhu európskeho významu *Campanula serrata*. Je nevyhnutné zabezpečiť potrebné opatrenia, aby realizáciou navrhovanej činnosti nedošlo k ich narušeniu či likvidácii.

Nedôjde k odstráneniu nelesnej drevinovej vegetácie, k ovplyvneniu hniezdnych možností niektorých druhov vtákov viazaných na toto územie nedôjde, podobne ako ani k zmene úkrytových a potravných možností viazaných druhov živočíchov.

Priamy výskyt ohrozených a chránených druhov živočíchov na lokalite nebol zaznamenaný.

Počas prevádzky možno očakávať rušivé vplyvy na existujúcu faunu v súvislosti s nárastom automobilovej dopravy prichádzajúcich rekreantov a ich rozptylu po okolí, čo sa môže prejavovať zvýšeným množstvom výfukových plynov, prašnosťou, zápachom, hlukovým zaťažením. Tieto však nepokladáme za výrazné a je možné ich eliminovať za dodržania príslušných opatrení.

Stavebné práce vo fáze výstavby budú sprevádzané zvýšenou hlučnosťou a ďalšími sprievodnými vplyvmi, ktoré budú takisto rušivo pôsobiť na živočíšstvo blízkeho okolia.

V prípade realizácie zámeru je bezpodmienečne nutné dodržať vhodné vegetačné úpravy okolia, s výsadbou akceptovateľných druhov stromov a krov podľa odporúčania Správy NP Malá Fatra.

Vplyvy na chránené územia a ich ochranné pásma

Dotknutá lokalita sa nachádza priamo v ochrannom pásme NP Malá Fatra, v ktorom platí 2.stupeň ochrany. Územie spadá do Chráneného vtáčieho územia Malá Fatra a je tiež súčasťou Chránenej vodohospodárskej oblasti Beskydy a Javorníky.

V okolí riešeného územia sú ďalej vymedzené ďalšie chránené územia, a to Národný park Malá Fatra, z maloplošných chránených území NPR Tiesňavy, najbližšie leží CHA Hate. Z európsky významných biotopov NATURA 2000 sú najbližšími Varínka, Malá Fatra, v relevantnej blízkosti vedie hranica ochranného pásma vodného zdroja.

V blízkosti bol zaznamenaný výskyt biotopu európskeho významu Lk1 – nížinné a podhorské kosné lúky. Takýto biotop sa vyskytuje v lúčnych biotopoch na viacerých lokalitách v k.ú. Terchová, preto je možné predpokladať, že za dodržania požiadaviek ochrany prírody a krajiny nedôjde k negatívnemu vplyvu navrhovanej činnosti na uvedené chránené prvky v dotknutom priestore.

Navrhovaná činnosť je lokalizovaná v blízkosti Chráneného areálu Hate, kde predmetom ochrany sú vzácne mokradné spoločenstvá. Do predmetného recipientu sa predpokladá odvádzajúť dažďové vody, tieto nepredpokladáme, že by mohli predstavovať nebezpečenstvo, čo sa týka znečistenia, ani narušenia vodného režimu. Negatívny vplyv v súvislosti s pohybom automobilov prichádzajúcich návštevníkov navrhovanej činnosti sa neočakáva, nakoľko v bezprostrednej blízkosti CHA Hate vedie pomerne frekventovaná cestná komunikácia a nachádza sa tu mnoho obytných a obslužných objektov, teda pohyb automobilov je v lokalite

štandardný, dlhodobý a intenzívny v súvislosti s inými, už existujúcimi a k vzácnemu areálu bližšie umiestnenými aktivitami. Za dodržania adekvátnych opatrení počas výstavby aj prevádzky sa nepredpokladá negatívne ovplyvnenie tejto vzácnnej lokality v súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti.

Vzhľadom na charakter a rozsah navrhovanej činnosti, ako aj na charakter a súčasné využívanie bezprostredného okolia navrhovaných objektov, sa nepredpokladá ich negatívny vplyv na uvedené významné časti prírody a krajiny. Existenciou navrhovanej činnosti priamo v rámci územia spomínaných veľkoplošných chránených území nedôjde k narušeniu predmetu ich ochrany, ich základných funkcií a významu, ktorý plnia z aspektu národného i nadnárodného.

Vplyvy na územný systém ekologickej stability

Neočakáva sa, že by navrhovaná činnosť mohla negatívne ovplyvniť prvky územného systému ekologickej stability, nakoľko žiaden nezasahuje priamo do predmetnej lokality.

Vplyvy na krajinu, súčasnú krajinnú štruktúru

Navrhovaná činnosť prispeje k rozšíreniu súčasného rekreačného využitia územia, jej realizáciou sa dosiahne rozšírenie poskytovaných služieb v lokalite.

Navrhované objekty podľa urbanistického konceptu zohľadňujú existujúcu krajinnú štruktúru okolitého priestoru, rešpektujú hranice existujúcich krajinných prvkov, ako prírodnej, tak aj antropogénnej povahy. Celkovo, dispozične i kompozične sa snažia zapadnúť do existujúcich štruktúr charakteru terasovitého svahu.

Pri citlivom umiestnení a za dodržania eliminačných opatrení možno predpokladať, že nenarušia priestorovú organizáciu a štruktúru vyskytujúcich sa prvkov, ako v *priebehu výstavby*, tak aj *pocas prevádzky*.

Vplyvy na krajinný ráz, obraz, scenériu

Pri posudzovaní vplyvu navrhovaných stavieb z hľadiska krajinného rázu, obrazu, scenérie bol zohľadňovaný tzv. vizuálny impakt navrhovaných objektov do existujúceho stavu záujmovej krajiny, pre ktorú sú charakteristické prvky viac-menej prírodného charakteru, s dominantným georeliéfom a vizuálne a kompozične výraznými prvkami súčasnej krajinnej štruktúry.

Pre posudzované územie bol v pôvodnom zámere pre lokalitu Vršky (Kočícká et al., 2008) vypracovaný model viditeľnosti predmetnej lokality na základe interpretácie digitálneho modelu georeliéfu. Z analýzy modelu vyplynulo, že lokalita je vizuálne exponovaná, čo vyplýva z jej relatívne vyvýšenej polohy nad dnom doliny Bieleho potoka. Navrhované objekty nebudú mať vplyv na pohľadové osi smerom na prírodné dominanty masívu Malý Rozsutec a Sokolie. Rovnako nebudú prekážať v pohľadovej osi na dominantu Jánošíkovho pamätníka, budú prijateľne dotvárať jeho okolie. Navrhované objekty sú malých rozmerov, predpokladá sa preto, že pri citlivom umiestnení do priestoru a pri dodržaní eliminačných opatrení výrazne negatívne neovplyvnia existujúce terasovité štruktúry.

Vplyv navrhovanej činnosti z hľadiska krajinnej scenérie bude výraznejší v *priebehu výstavby*, priestor bude mať charakter staveniska, ktoré bude pôsobiť v celkovom vizuálnom a percepčnom kontexte záujmovej krajiny rušivo. Negatívne vplyvy však budú zmiernené až odstránením opatreniami, ktoré budú realizované po dokončení výstavby.

Na realizáciu navrhovaných objektov budú v prevahe použité prírodné materiály – drevo, kameň. Hmotou a spôsobom prevedenia architektonických detailov sú navrhované rekreačné objekty

blízke existujúcim objektom rekreačného areálu Vršky. Citlivá úprava areálu a okolia môže v konečnom dôsledku zvýšiť kvalitu urbanizovaného priestoru tejto časti obce.

Vplyvy na urbánny komplex

Navrhovaná činnosť je umiestnená na hranicu intravilánu, nadviaže na existujúcu zástavbu, prispeje k jej rozšíreniu, negatívne vplyvy na urbánny komplex neočakávame.

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické a paleontologické náleziská

V blízkom okolí navrhovanej činnosti sa nachádza pamätník Jánošíka a amfiteáter, navrhovaná výstavba spomínané objekty nenaruší. Taktiež sa nepredpokladá negatívny vplyv na kultúrne a historické pamiatky a archeologické a paleontologické náleziská a vplyv na vzdialenejšie prvky kultúrneho a historického charakteru, vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti.

Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy

Negatívne vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy (ľudové tradície, umelecká výroba, remeslá, tradičné hospodárstvo a pod.) sa nepredpokladajú. V rámci snáh o rozšírenie a zatraktívnenie cestovného ruchu sa naopak predpokladá, že navrhovaná činnosť prispeje k posilneniu uvedených hodnôt, môže pôsobiť motivačne pre oživenie miestnych tradícií.

Vplyvy na hospodárstvo

Z hospodárskych aktivít sú v okolí dotknutej lokality realizované, okrem rekreácie a ochrany prírody a krajiny, len poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo. Navrhovanou činnosťou (jej výstavbou ani prevádzkou), v plánovanom charaktere a rozsahu nedôjde k negatívnemu ovplyvneniu uvedených aktivít.

K obmedzeniu hospodárenia na pozemkoch v okolí, ktoré sa využívajú na poľnohospodárske účely realizáciou navrhovanej výstavby nedôjde.

Realizácia taktiež nebude mať vplyv na priemyselnú základňu v území. Nepriamo možno očakávať potenciálne oživenie v tomto sektore v rámci drobného podnikania v tradičných remeslách, spracovaní poľnohospodárskych produktov a pod. v najbližších obciach, v súvislosti s dopytom zo strany návštevníkov navrhovaného zariadenia.

Vplyvy na služby, rekreáciu a cestovný ruch

Negatívny vplyv sa nepredpokladá, práve naopak, vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti, rozvoj rekreácie a cestovného ruchu bude prínosom.

Prínosom bude taktiež vytvorenie niekoľkých nových pracovných príležitostí. Posilní sa ekonomická základňa a úroveň celého regiónu, v dôsledku ďalších multiplikačných efektov.

Vplyvy na dopravu a infraštruktúru

Realizáciou navrhovanej výstavby nedôjde k negatívnemu ovplyvneniu dopravného systému v území, ani nebudú kladené zvýšené nároky na existujúcu cestnú sieť. Dočasné negatívne ovplyvnenie dopravy spôsobí zvýšený pohyb stavebných mechanizmov počas výstavby.

Počas prevádzky sa počíta s nárastom počtu automobilov prichádzajúcich návštevníkov, predpokladá sa individuálna automobilová doprava, nezvýšia sa nároky na hromadnú dopravu. Tieto vplyvy nemožno pokladať za negatívne.

Navrhované objekty budú napojené na existujúcu infraštruktúru, nebude potrebná výstavba infraštruktúry. Nepredpokladá sa, že realizácia navrhovaného zariadenia bude mať negatívny vplyv na existujúcu infraštruktúrnú sieť za dodržania odporúčaných opatrení.

Synergické a kumulatívne vplyvy

Na základe predchádzajúceho hodnotenia na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravia obyvateľstva možno konštatovať, že sa nepredpokladá významné negatívne synergické a kumulatívne pôsobenie navrhovanej zmeny na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravia obyvateľstva, ktoré by malo za následok ich významné zhoršenie stavu v dotknutom území.

V. Všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie

1. Názov navrhovateľa

OPTIMA consulting s.r.o.

2. Sídlo navrhovateľa

Karpatská 9A/8402, 010 08 Žilina

3. Názov zmeny navrhovanej činnosti

Športovo-oddychová zóna Vršky, Terchová (rozšírenie rekreačného areálu Vršky)

4. Umiestnenie navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť bude lokalizovaná v Žilinskom kraji, okrese Žilina, k.ú. obec Terchová, v lokalite Vršky, na parcelách č. 15 700/13, 15 700/14 a 15 700/87.

Dotknutá lokalita sa nachádza v ochrannom pásme NP Malá Fatra, v ktorom platí 2.stupeň ochrany prírody a krajiny v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Územie spadá do Chráneného vtáčieho územia SKCHVÚ 013 Malá Fatra a je tiež súčasťou Chránenej vodohospodárskej oblasti Beskydy a Javorníky.

5. Charakteristika navrhovanej činnosti

Predkladané oznámenie rieši požiadavku výstavby oddychovo-športového areálu v nadväznosti na existujúcu výstavbu rekreačných objektov na lokalite Vršky.

Areál v súčasnosti pozostáva z objektov dreveníc, ktoré plnia funkciu apartmánového ubytovania, objektu s recepciou a reštauračným zariadením (penzión Vršky) a relaxačno-agroturistického zariadenia. Lokalitu dopĺňa Lanový park a Dinopark.

Navrhovaný areál by mal slúžiť na vybavenostné doplnenie existujúcich zariadení. Zámerom investora je usmerniť súčasný nekontrolovaný pohyb verejnosti v predmetnej lokalite po vyznačenej trase a dodať predmetnému svahu náučno-relaxačný charakter.

Návrh oddychovo-športového areálu obsahuje:

- Rozšírenie existujúceho detského ihriska;
- Viacúčelové ihrisko;

- Krytý altánok s ohniskom;
- Petang;
- Bylinkovú záhradu;
- Lezecké steny;
- Chodník zdravia (ručná preliezka, kladina, šikmá lavička s bradlami, rebrina s hrazdou, odstupňované hrazdy);
- Krytý altánok s ohniskom;
- Samostatné ohnisko s grilovaním a posedom;
- Areál s domácimi zvieratami;
- Miesto na lukostreľbu;
- Pieskovisko, hojdačky, ruské kolky;
- Botanická záhrada (s biotopmi severného predhoria Malej Fatry s náučnými panelmi);
- Koridor (leto koliesková dráha, zima – vlečné lano);
- Mikroinfraštruktúra.

6. Vplyvy navrhovanej činnosti

Počas prevádzky a výstavby navrhovanej zmeny sa nepredpokladajú významné negatívne vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia a na dotknuté obyvateľstvo a návštevníkov a na ich zdravie.

Nepredpokladá sa ani negatívne synergické a kumulatívne pôsobenie navrhovanej činnosti a existujúcich súvisiacich činností v okolí, na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravia obyvateľstva, ktoré by malo za následok významné zhoršenie ich stavu v dotknutom území.

VI. Miesto a dátum vypracovania oznámenia o zmene navrhovanej činnosti, údaje o spracovateľoch oznámenia a podpis

1. Spracovateľ oznámenia o zmene navrhovanej činnosti

Mgr. Erika Kočická, PhD., Študentská 22, 960 01 Zvolen, erikakocicka@gmail.com,
+421 905 581 860

2. Miesto a dátum vypracovania oznámenia o zmene navrhovanej činnosti

Zvolen, december 2014

3. Podpis navrhovateľa a spracovateľa

.....
spracovateľ oznámenia
Mgr. Erika Kočická, PhD.

.....
oprávnený zástupca navrhovateľa
Ing. Michal Kozáček

OPTIMA consulting, s.r.o.
Karpatská 9A/8402
010 08 Žilina

ŠPORTOVO-ODDYCHOVÁ ZÓNA VRŠKY, TERCHOVÁ
(rozšírenie rekreačného areálu Vríšky)

Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti

PRÍLOHY

1. Informácia, či navrhovaná činnosť bola posudzovaná podľa zákona; v prípade, ak áno, uvedie sa číslo a dátum záverečného stanoviska, príp. jeho kópiu

Navrhovaná činnosť bola v minulosti posudzovaná z hľadiska vplyvov na životné prostredie v procese povinného posudzovania ukončeného Záverečným stanoviskom č. 1794/2009-3.4/pl zo dňa 01.; 02. 2010 (súčasť prílohy predkladaného oznámenia).

Rozšírenie pôvodného zámeru bolo riešené Oznámením o zmene navrhovanej činnosti. Výsledkom je Vyjadrenie podľa §18, ods. 4 zákona č. 24/2006 Z.z... (list č. 648/10-3.4/pl zo dňa 6. 12. 2010 - súčasť prílohy predkladaného oznámenia).

2. Mapy širších vzťahov s označením umiestnenia zmeny navrhovanej činnosti v danej obci a vo vzťahu k okolitej zástavbe

Umiestnenie navrhovanej zmeny dokumentujú výkresy v prílohe predkladaného oznámenia.

3. Výpis z katastra nehnuteľností

Súčasťou prílohy predkladaného oznámenia je kópia katastrálnej mapy, geometrický plán a list vlastníctva predmetných pozemkov.

4. Odborné stanovisko orgánu ochrany prírody a krajiny podľa § 18 ods. 12

Súčasťou prílohy predkladaného oznámenia je vyjadrenie Okresného úradu Žilina, odboru starostlivosti o životné prostredie, oddelenia ochrany prírody a vybraných zložiek ŽP (list č. OU-ZA-OSZP3-2014/015751/Cas zo dňa 17. 6. 2014) a stanovisko Správy Národného parku Malá Fatra (list č. NPMF/436/2014/2 zo dňa 13. 6. 2014).

5. Stanovisko príslušného orgánu územného plánovania, či zmena navrhovanej činnosti je v súlade s platnými územnoplánovacími dokumentáciami platnými pre dané územie

Navrhovateľ požiadal dňa 28. 5. 2014 príslušný stavebný úrad o stanovisko v územnom konaní o umiestnení stavby. Na základe tejto žiadosti vydala obec Terchová rozhodnutie (list č. 2014/1008 zo dňa 17. 6. 2014 - súčasť prílohy predkladaného oznámenia).

6. Dokumentácia k zmene navrhovanej činnosti

Pre potreby povoľovacieho procesu bola pre navrhovanú činnosť vypracovaná projektová dokumentácia „Športovo-oddychová zóna Vršky“ (Ing. Katarína Ihnatišinová - aut. arch., 2014).

Uvedená dokumentácia bola podkladom pre vypracovanie predkladaného oznámenia.

7. Fotodokumentácia

Nasledovné fotografie dokumentujú **súčasný stav predmetnej lokality**:

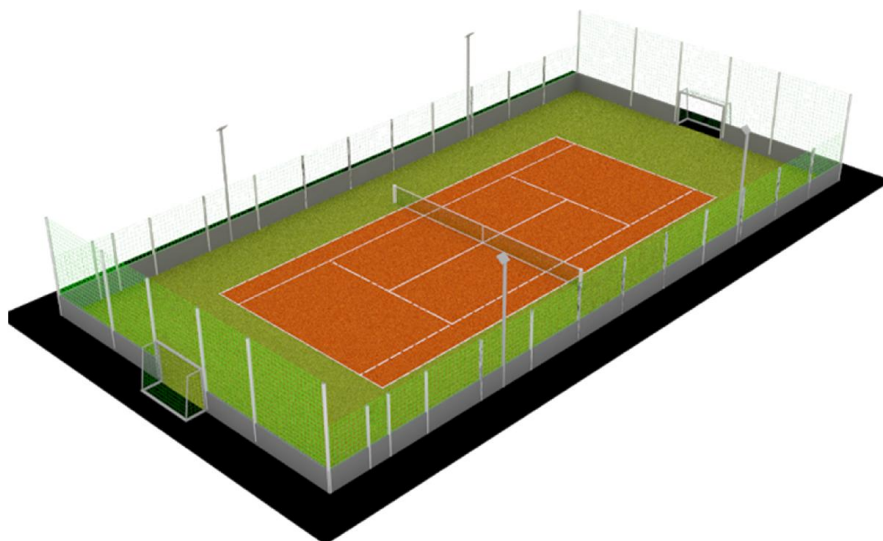

Existujúci rekreačný areál Vršky – pohľad v širších priestorových súvislostiach.

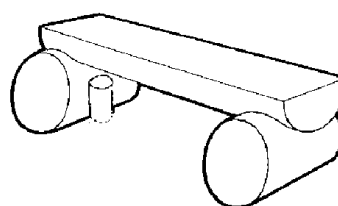
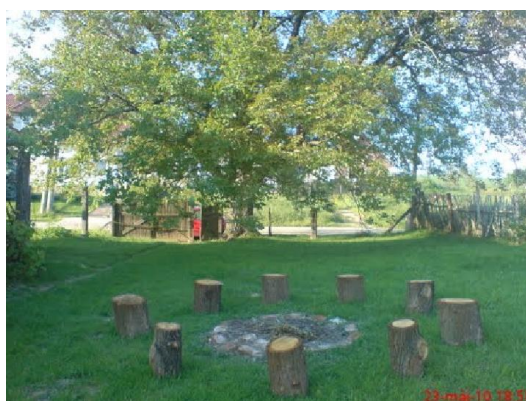

Existujúci rekreačný areál Vršky – pohľad do vnútra areálu.

Nasledovné fotografie sú vizualizáciami navrhovaných objektov:

Zoznam Príloh:

Záverečné stanovisko z procesu posudzovania

Vyjadrenie podľa §18 zákona č. 24/2006 Z. z.

Situácia Športovo-oddychového parku Vríšky

Katastrálna mapa, geometrický plán a list vlastníctva

Vyjadrenie OÚ v Žiline

Stanovisko Správy Malá Fatra

Rozhodnutie obce Terchová